

LIPANJ 2014.

6

Marija

ISSN 1331-1476

VJERSKI LIST ZA MARIJINE ŠTOVATELJE

Klanjati se Bogu znači priznati, s poštovanjem i posvećenom podložnošću, "ništavilo stvorenja", jer ono ne postoji doli po Bogu. Klanjati se Bogu znači hvaliti ga, kao Marija u hvalospjevu "Veliča", uznositi ga a sebe ponizivati, sa zahvalnošću ispovijedajući da je učinio velike stvari i da je njegovo ime sveto. Klanjanje jedinom Bogu oslobađa čovjeka od zatvaranja u sebe, od ropstva grijeha i idolopoklonstva prema svijetu.

(Katekizam Katoličke Crkve, 2097)

Budimo svoji

Kad sam na početku školske godine srednjoškolcima koje su došle u Splitu nastaviti školovanje imao nagovor, rekao sam im kako će biti najveće umijeće ako uspiju za svoga boravka u gradu pod Marjanom očuvati zdravu glavu: da budu svoje, da zdravo misle, pravo razmišljaju, govore i čine. One su, naime, došle iz malih sredina, uglavnom s obližnjih otoka i iz splitskog zaleđa. Velika gradska sredina za njih je nešto sasvim drugo negoli malo rodno mjesto. U njoj imaju prigodu toliko novoga vidjeti, čuti, doživjeti i naučiti da im sve to može biti od velike koristi i na izgradnju, ali ih jednako tako lako može odvući u propast. Ista misao pada mi na pamet i uz Dan sredstava društvenih priopćivanja, koja su veliko bogatstvo našem vremenu. Ljudski život na zemlji bio bi bez njih gotovo nezamisliv. Zahvaljujući njima, svijet je postao globalno selo. Za trenutak možemo doznati što se događa na drugom kraju kugle zemaljske. Papa Franjo ističe kako ta "brzina kojom se prenose informacije nadilazi našu sposobnost razmišljanja i prosuđivanja i ne dopušta uravnotežen i ispravan oblik samoizražavanja. Različitost mišljenja može se proma-

trati kao bogatstvo, ali to također omogućuje ljudima da se zabarikadiraju iza izvora informacija koji odgovaraju samo njihovim željama i idejama, ili također određenim političkim i gospodarskim interesima." Tako nam sredstva društvenih priopćivanja mogu pomoći proširiti znanja, ali nas i navesti na pogrešan put. Zato, u vezi s onim što preko njih čujemo, vidimo i pročitamo, i za nas vrijedi savjet dan srednjoškolcima: moramo biti svoji, misliti svojom a ne tuđom glavom, osobno razmišljati, zauzeti svoj stav, to govoriti i u djelo provoditi. Od presudne je važnosti znati tko iza ponuđenoga u medijima stoji, što nam zapravo nudi, kada to i kako čini te razlog zbog čega nam sve to pruža, da bismo mogli zauzeti stav koji odgovara našoj savjesti i kršćanskom uvjerenju te ne dopustiti da nas netko prevede žedne preko vode. Jedino ćemo tako odgovorno živjeti i raditi.

Nakon što je za navještenja čula anđlove riječi, Majka Isusova "smete se i stade razmišljati kakav bi to bio pozdrav" (Lk 1, 29). Ne miri se s onim što je čula i to ne prima zdravo za gotovo. Želi čuti obrazloženje i tek se onda odlučiti. Nije li Marijin primjer najbolji smjerokaz i nama da, poput nje, budemo svoji i Božji!

UREDNIK

Umro čuvar Porcijunkule

U Peruggi je 23. travnja preminuo o. Fabrizio Migliasso, poglavar samostana i čuvar Porcijunkule u Asizu. Mlađi franjevac, koji je 4. listopada 2013. imao prigodu primiti papu Franju u bazilici sv. Marije Andeoske i otpratiti ga u Porcijunkulu, pokopan je 26. travnja u Asizu. (Z)

Prvi područni kapitul

Od 30. travnja do 4. svibnja u Jozefowu i Otwock-Swideru kraj Varšave održan je područni kapitul Poljskoga apostolatskoga obiteljskog saveza. Kao gosti sudjelovali su N. i R. Martin iz Njemačkog saveza. Oni su g. 1995. započeli organiziranje Obiteljskog saveza u Poljskoj i povremeno dolazili kao izaslanici te se brinuli oko Obiteljskog saveza. (WS)

Volonteri RM u Subotici

U Subotici se 6. svibnja direktor programa na hrvatskom jeziku Radija Marije Srbije A. Anišić susreo s volonterima iz Subotice, predstavio im nove sadržaje u programu i dogovorio konkretnu suradnju. (IKA)

Hodočašće vojske i policije u Lurd

U Zagrebu je 13. svibnja započelo 22. hodočašće hrvatske vojske i policije u Lurd. Ondje su se priključili 56. međunarodnom vojnom hodočašću, održanu pod geslom *Sluge Kristove - sluge mira*. Među oko 12000 sudionika, bilo ih je oko 650 iz Hrvatske i 40-ak iz Bosne i Hercegovine, na čelu s biskupima J. Jezerincem i T. Vukšićem. Procesiju je 17. svibnja organizirala Hrvatska uz suradnju Belgije, a započela je blagoslovom biskupa J. Jezerinca. Križ su donijeli članovi Zrinske garde u pratnji hrvatskih policajaca i kadeta, a kip Gospe Lurdske članovi počasne postrojbe HV u prat-

U susret tekijском jubileju

Na Tekijama je 27. travnja ravnatelj svetišta S. Barišić najavio trogodišnju proslavu 300. obljetnice svetišta Gospe Tekijske u Petrovaradinu, koja će vrhunac imati 5. kolovoza 2016.

Multimedijalno je predstavljen logotip kojega je autor D. Vuković. To je rimski križ iznad kojega je osnove polumjesec, poviše križa pet zvijezda zlatnožute boje simbolizira krunu (Otk 12, 1), a središnja je stilizirana Davidova. Podno i s obje strane križa s polumjesecom simetrično su ispisani brojevi 300, a središnjju nulu presijeca horizontalna linija ispod koje stoji: Tekije 1716-2016. Logotip je obojen kombinacijom modroplave do crne, zlatnožute i bijele boje, a geslo je: "Što god vam rekne, učinite!" (Iv 2, 5). Najavljeni su mariološki i povijesni simpozij, prigodni koncerti i izložbe, izdavanje monografije te obnove crkve i svetišta. Godina 2014. bit će Godina Ilije Okrugića Srijemca čiji posmrtni ostaci počivaju kraj svetišta. (IKA)

nji Švicarske garde. Svečano misno slavlje održano je 18. svibnja u bazilici sv. Pija X., a predvodio ga je francuski biskup L. Racel, uz desetak biskupa i više od 200 svećenika u nazočnosti hodočasnika iz 40-ak zemalja.

Hodočašće je zaključeno istog dana u istoj bazilici svećanim mimohodom. Na prigodnom primanju, koje je po zatvaranju priredilo hrvatsko izaslanstvo, biskup L. Ravel uručio je biskupu Jezerincu zlatnu medalju Međun. vojnog hodočašća. (IKA)

Dječje hodočašće

9. i 10. lipnja u fatimsko svetište hodočaste djeca iz svih krajeva Portugala. Slavlje će se odvijati u duhu ukazanja u srpnju 1917. Za geslo je izabran dio molitve koju su pastiri naučili za trećeg ukazanja: "O Isuse, to je tebi za ljubav." U tom smislu buditi će se u djeci vrijednosti njihovih čina i žrtava za Gospodina, iz ljubavi, u duhu nadoknade i za obraćenje grešnika. (WF)

Svetogorski jubilej

Slovensko Gospino svetište na Svetoj Gori slavi 28. i 29. lipnja 475. obljetnicu Gospinih ukazanja Eršuli Ferligoj. Prvog dana je klanjanje, misno slavlje koje predvodi koparski biskup J. Bizjak i procesija sa svijećama. Drugog dana hodočaste okolne župe, a popodne je zlatna misa fra M. Vovka. (SK)

Tečaj gregorijanskog pjevanja

Pod pokroviteljstvom Papinskog instituta svete glazbe i Međunarodne udruge studija gregorijanske glazbe te udruge Agimus, Djelo Porcijunkule u Asizu i ove godine od 7. do 12. srpnja organizira tečaj gregorijanskog pjevanja. Time želi doprinijeti formaciji glazbenika u liturgiji, redovnika, svećenika, laika i ljubitelje te glazbe, koji

kane spojiti liturgijsku formaciju i studij repertoara na temelju aktualnih pjesmarica, najnovijih znanstvenih i glazbenih spoznaja, praktičnih izvođenja gregorijanskog pjevanja u liturgiji, u skladu sa smjernicama II. vaticanskog sabora. (Z)

Manje vlakova za Lurd

Sve je teže posebnim vlakovima do lurdskog svetišta. Čini se da su tome uzrok francuske željeznice koje ih žele potisnuti u korist svojih brzih. Talijani razmišljaju kako bi stanje poboljšali specijalnim vlakovima. Talijanski nacionalni savez za prijevoz bolesnika u Lurd i međunarodna svetišta, kani upotrijebiti sva raspoloživa sredstva kako bi održao i zajamčio osobama s poteškoćama hodočašće u Lurd jednim mogućim prijevoznim sredstvom i danas za to prikladnim, vlakom. Na temelju posebne studije, drži da autobusima ne bi prevezli ni polovicu bolesnika kao vlakom. Lurdski gradonačelnik veli da je smanjenje hodočasnčkih vlakova katastrofa, a uvjeren je da je lurdska poruka nerazdvojiva od prihvata bolesnika. I lurdski biskup ističe da "bolesni i hendikepirani hodočasnici u Lurdu imaju prvo mjesto". Njih je manje, ali je "naše poslanje da njihovo hodočašće učinimo mogućim i plodnim". (Z)

Marija, odgojiteljica molitve

Od 1. do 4. rujna 2014. Francusko mariološko društvo organizira simpozij na temu *Marija, odgojiteljica molitve*. S predavanjima će na njemu nastupiti rabin Ph. Haddad, o. D. Dore, o. X. Malle, M. J.-R. Frisch, o. F. Gadoury, o. J. Longere, o. P. Najem, pastor A. Joly, o. O. Maire, o. P. Vignon, o. J. Roten, A. de Fraissinette i B. Wache. (WAM)

Zvijezda nove evangelizacije

Marija je ona koja zna preoblikovati špilju za životinje u kuću Isusovu, s nekoliko siromašnih povoja i brdom nježnosti. Ona je mala službenica Očeva koja podrhtava od radosti u hvali. Prijateljica je uvijek pažljiva da ne bi ponestalo vina u našem životu. Ona je ona koja ima srce kopljem probodeno, koja razumije sve patnje. Kao majka sviju, ona je znak nade za narode koji trpe porođajne boli dok ne proklija pravda. Ona je misionarka koja nam se približava da bi nas pratila u životu, otvarajući srca vjeri svojom majčinskom naklonošću. Kao prava majka, ide s nama, s nama se bori, i bez prestanka izljevava blizinu ljubavi Božje. Kroz različite marijanske pobožnosti, općenito vezane uza svetišta, dijeli sudbine svakog naroda koji je primio Evandjelje, i postaje dionica njegova povijesnog identiteta. Mnogi kršćanski roditelji traže krštenje za svoju djecu u kojemu marijanskom svetištu, pokazujući tako vjeru u Marijino majčinsko djelovanje koje rada novu djecu za Boga. Ondje se, u svetištima, može promatrati kako Marija okuplja oko sebe djecu koja s tolikim naporima dolaze kao bodočasnici da bi je vidjeli i pustili se da ona gleda njih. Ondje nalaze Božju snagu za podnošenje životnih trpljenja i umora. Kao i svetom Juanu

Diegu, Marija im pruža milovanje svoje majčinske utjebe i kaže im: "Neka se ne uznemiruje tvoje srce (...) Nisam li ovdje ja, koja sam tvoja Majka?" (Nican Mopohua, 118-119) Majci živog Evandelja upravimo prošnju da zagovara da ovaj poziv na novu postaju evangelizacije prihvati sva crkvena zajednica. Ona je žena vjere, koja ide u vjeri, (Usp. Svjetlo naroda, 52-69) i "njezino izvanredno bodočašće vjere predstavlja konstantnu polaznu točku za Crkvu" (Otkupiteljeva Majka, 6). Ona se pustila da je vodi Dub, putem vjere, prema odredištu služenja i plodnosti. Mi danas upiremo svoj pogled u nju, da nam pomogne navješćivati svima poruku spasenja, i da novi učenici postanu radišni evangelizatori (usp. Propositio, 58). Na ovom bodočašću evangelizacije ne manjkaju faze neplodnosti, skrivanja i sve do određene muke, kao ona koju je Marija proživljavala u godinama života u Nazareta, dok je Isus rastao: "To je početak Evandelja, ili dobre, radosne vijesti. Međutim, nije teško zapaziti u tom početku posebnu muku srca, ujedinjenu u neku vrstu 'noći vjere' - da upotrijebimo riječi sv. Ivana od Križa - gotovo kao neki 'veo' kroz koji se treba približiti Nevidljivomu i živjeti u prisnosti s otajstvom. Doista, na taj način Marija kroz mnoge godine ostaje prisno povezana s otajstvom svoga Sina i napreduje na svom putu vjere." (Otkupiteljeva Majka, 17). (Radost Evandelja, br. 286-287) Papa FRANJO

A mosaic depicting Jesus on the left and the Virgin Mary on the right. Jesus has a beard and long hair, wearing a white tunic and a red sash. He is gesturing with his right hand towards Mary. Mary is wearing a blue mantle over a white gown and has her hands clasped in prayer. Both figures have golden halos. The background is a complex mosaic of small tiles in various colors, creating a textured, shimmering effect.

Gospi od jutra

Sveta Marijo, Djevice jutra,
daj nam radost naslutiti,
uza svu maglovitost zore,
nade novog dana.

Nadahni nam riječi hrabrosti.

Neka nam ne drhti glas kada se,
usprkos tolikoj zloći i tolikim grijesima
koji svijet čine sve starijim,
usuđujemo naviještati dolazak boljih vremena.

Ne dopusti nikada

da nam na usnama jauk prevlada divljenje,
da malodušnost bude jača od radosti,
da sumnjičavost zgnječi oduševljenje,
i da nas težina prošlosti
spriječi da imamo povjerenja u budućnost.

Antonio BELLO (†1993.)

Osjenjena silom Duha Svetoga

Po proroku Joelu Bog je obećao: *Izliti ću Duha svoga na svako tijelo i prorocat će vaši sinovi i kćeri, vaši će mladići gledati viđenja, a starci vaši sne sanjati. Čak ću i na sluge i sluškinje svoje izliti Duha svojega u dane one i prorocat će.* Ako je Bog obećao obilje svoga Duha izliti na svako tijelo, zar je njegova punina mogla zaobići Mariju koja je već bila puna milosti? Ako je Bog obećao svojim sinovima i kćerima proročkoga Duha, zar je njegova riječ mogla mimoći nju koja je u svemu bila njime nadahnuta?! Ako je Bog obećao da će mladići gledati viđenja, a starci sne sanjati, zar je mogao previdjeti nju koja ga je gledala čista srca i nevine duše?! Ako je Bog obećao čak na sluge i sluškinje izliti Duha svoga, zar se to nije odnosilo najprije na onu koja je bila ponizna službenica njegova?!

PROŽETA SILOM BOŽJOM

Doista, Marija je bila prva stvorenja koja je primila izljev Duha Svetoga u najvećem mogućem obliku. Ako itko, onda je ona primila od punine njegove milost na milost, jer je kao milosti puna primila konačni i najveći izljev Duha Svetoga po kojem je postala Majkom Sina Božjeg. Više od toga nije bilo moguće primiti. Postala je do kraja prožeta silom Božjom da je dala na svijet Sina Božjega, Pomazanika koji je bio odvijeka pomazan Duhom

Svetim i njegov darovatelj svijetu. Ako je rodila onoga koji je više nego prorok, onda je ona imala Duha Svetoga u većoj mjeri nego su ga imali proroci i nego ga je primilo ijedno ljudsko stvorenje. Što to onda može drugo značiti nego da se Joelovo proročanstvo ostvarilo upravo na Mariji mnogo prije nego će Uskrsnuti izliti svoga Duha na apostole i jeruzalemsku zajednicu okupljenu oko njih?!

ULOGA U DUHOVSKOJ CRKVI

Ako je Marija bila zbunjena anđelovim navještajem, prva Crkva još je više bila zbunjena Kristovom smrću i uskrsnućem. Štoviše, bila je prestrašena, smetena. Bili su zbunjeni jer nisu znali što bi rekli ili mislili u svemu što ih je Učitelj poučavao, a napose o onome što se zbilo na Kalvariji. Apostolima je bilo teško shvatljivo otajstvo Trojedinoga Boga, tj. shvatiti da je njihov Učitelj bio Sin Svevišnjega u najizvrsnijem i najnaravnijem smislu riječi, te da se ipak odlučio na sramotnu smrt križa. A kao vrhunac zbrke koja im je bila u duši, bio je događaj uskrsnuća koji još nisu znali točno definirati, ali je jedno bilo sigurno - da je Isus uskrsnuo. No srećom, uz mnoštvo osjećaja i misli koje su ih preplavljivale, u svojoj sredini imali su onu koja je imala tako snažno iskustvo sile Duha Svetoga, od utjelovljenja do uskrsnuća, te im je mogla pomoći riječju i savjetom. Marija je točno znala što im nedostaje i treba, što trebaju činiti i na koji način provoditi u život upute koje im je ostavio Uskrsnuti. Jer prisutnost Duha Svetoga na Mariji nije bila kratkotrajna i kratkoročna.

Božanski život ostao je u njoj jer je njime bila prožeta do srži svoga bića te je postala istinskom nositeljicom Duha Božjega, kao što je bila nositeljica i Sina Božjega. Jer ako je njezino djelovanje već prije navještenja i začeca bilo prožeto snagom Duha Božjega, to se događalo i nakon toga te nije prestalo ni s uskrsnućem. Stoviše, moglo je biti jedino pojačano. Za svoga uskrsnulog Sina mogla je svjedočiti jedino u snazi Duha Svetoga i kroz to ga je svjedočanstvo davala drugima. Pozivajući apostole i sve druge učenike da mu otvore svoje pameti, kako bi razumjeli sve što ih je njezin Sin poučavao, bila je među okupljenim vjernicima živi svjedok njegove snage i djelovanja na čovjeka koji mu se otvara s pouzdanjem.

PRENOSITELJICA ISKUSTVA

Marija je tako prenijela iskustvo prisutnosti Duha Svetoga u svom biću i

životu te je sasvim normalno da je mogla i prvoj Crkvi biti uzor iščekivanja njegova zahvata koji je obećao Isus, a kojim im je trebao otvoriti pameti i srce da razumiju objavu, sve događaje i da prime snagu naviještanja. Ona im je prenosila iskustvo koje je imala, jer je već ostvarila sve što je Crkva imala primiti i ostvariti. Pogleda uprta u nebo, uzdizala je poglede i srca apostolâ hrabreći ih da budu postojani u vjeri. Bila je proročica koja je već primila izljev Duha i sokolila ih da ustraju u molitvi kako bi ga i sami primili te kako bi njegovom snagom postali proroci, što se potom i dogodilo na dan Pedestnice. Zato je prvoj Crkvi koja je trebala utjeloviti i potom svijetu dati Isusa, Marija bila uzor, model i poticaj. U njoj je duhovski događaj davno prije već bio anticipiran, te im je njezin svijetli lik bio poticaj i izvor nade. U apostolima se na neki način na Uskrs začeo novi život te im je trebalo razdoblje sazrijevanja da ga mogu i dati svijetu. Za njih je to bilo razdoblje sazrijevanja i svojevrzne trudnoće, dok se i u njihovu životu nisu pokazali plodovi Duha Svetoga koje su trebali dati svijetu. A tko im je mogao bolje pomoći u tom sazrijevanju, nego ona koja je utjelovljena Boga nosila pod srcem i u svojoj svetoj utrobi prije negoli ga je dala svijetu. Stoga i Mariji trebaju biti zahvalni za dar sile odozgor koja im je ulila spoznaju Svetoga pisma i dužno razumijevanje Božjih obećanja, a primili su i snagu naviještati i dati svijetu Isusa Krista, kao što ga je dala i Nazaretska Djeвица.

Ivan BODROŽIĆ

Problem s odsutnim Bogom

Davno mi je netko posudio knjigu F. Varonea „Odsutni Bog koji stvara problem“. Zanimljiv naslov, a još zanimljiviji sadržaj toliko su me oduševili pa nisam imao mira dok je nisam nabavio. O tomu mozaičnom fenomenu „odsutnosti Božje“ napisano je mnogo knjiga i još više teoloških studija i članaka. Ovdje posuđujem taj veliki naslov za jedan – kamenčić.

POSTOJI LI ZLO?

Iako su, vjerujem, mnogi već negdje pročitali ovu priču, donosim je kao vrsnu ilustraciju pravoga modnog trenda, gotovo hrvatskog „brenda“: mnogi se naši političari, ministri, profesori, dekani, urednici... hvataju modernog profila „liberalno-znanstvenih“ „izama“ (Bože moj, ipak nije preporučljivo javno pokazivati da još čvrsto stojiš pod marksističkom kapom, ili čak onom partizanskom, a na dohvat su toliki vrlo dopadljivi zamjenski šesirići):

Profesor postavio studentima pitanje: „Je li Bog stvorio sve što postoji?“ Jedan mu smjelo odgovori: „Da, Bog je stvorio sve što postoji!“ „Ako je Bog stvorio sve, stvorio je i zlo. Budući da zlo postoji, a uzevši u obzir princip da nas određuje ono što radimo, i Bog je zao!“ Student je ostao šutke, a profesor ustvrdio kako je još jednom dokazao da kršćani vjeruju u mitove. Javio se drugi student: „Profesore, postoji li

hladnoća?“ „Kakvo je to pitanje? Naravno da postoji. Zar ti nikad nije bilo hladno?“ Studenti su zahihotali, a mladić nastavio: „Zapravo, profesore, hladnoća ne postoji. Prema zakonima fizike, ono što mi držimo hladnoćom samo je odsutnost topline. Svako tijelo ili objekt ima ili prenosi energiju, a to uzrokuje toplina. Apsolutna nula znači potpunu odsutnost topline, sve stvari postanu inertne i nesposobne za reakciju na toj temperaturi. Hladnoća ne postoji. Mi smo stvorili tu riječ da opišemo kako se osjećamo ako nemamo toplinu.“ Student nastavi: „Profesore, postoji li tama?“ „Naravno da postoji!“ Student će na to: „Opet ste u krivu, ni tama ne postoji. Tama je u zapravo samo odsutnost svjetla. Svjetlo možemo proučavati i mjeriti, a tamu ne. Najobičnija zraka svjetla može prodrijeti u svijet tame i osvijetliti je. Kako možete znati koliko je određeni prostor mračan? Mjerite količinu prisutnog svjetla. Nije li to točno? Tama je pojam koji ljudi koriste da opišu što se događa kad nema svjetla.“ Na kraju, mladić upita: „Profesore, postoji li zlo?“ Sad već pomalo nesiguran, profesor odgovori: „Naravno, kao što sam već rekao. Vidimo zlo svakog dana. Najčešće u svagdanjim primjerima čovjekove nečovječnosti prema drugim ljudima... u zločinima i nasilju diljem svijeta. Te manifestacije nisu ništa drugo nego zlo.“ Na to će mladić: „Profesore, zlo ne postoji, ili barem ne postoji po sebi. Zlo je jednostavno odsutnost Boga. Baš kao i tama i hladnoća, to je pojam koji su ljudi stvorili da opišu odsutnost Boga. Bog nije stvorio zlo. Zlo nije poput vjere i ljubavi koje postoje baš kao svjetlo i toplina.

Zlo je posljedica onog što se dogodi kada u čovjekovu srcu nije nazočna Božja ljubav. Baš poput hladnoće koju doživljavamo u odsutnosti topline, ili poput tame koja se događa kad nema svjetla.“ Mladić se zvao Albert Einstein! Sjećate li se onih duhovitih splitskih reklama: „Pronto! Parla italiano? - Tko je to bio, Mate? Ma, onaj Talijan. – A što je htio? Pusti ga, hvali se da govori talijanski...!“

HRVATSKO HVALJENJE

U Hrvatskoj je u posljednje vrijeme u modi hvaliti se tobože znanstvenim i neutralnim „izmima“ kao svojim izumima: agnosticizmom, ateizmom, skepticizmom... U tome prednjače predsjednici Republike i Vlade, a pridružuju im se neki ministri. Znači li to da na neke vjerske skupove oni dolaze u prve redove po istoj logici po kojoj se tako rado nacrtaju na čelu parade istospolaca? Pa ovamo i tamo iskazuju velikodušno razumijevanje za „ekskluzivne“ vrste?! Ipak – s jednom bitnom razlikom: „hrvatsko-katoličku“ većinu nastoje iznad svega zdravstveno preodgojiti - i za tu su misiju pronašli pravog ministr(ant)a - a „ugroženu“ homoseksualnu manji-

nu zaštititi i obodriti. Važno je da bude „zdrav duh“ pa makar i u bolesnu i u gladnu tijelu!

Možda bi i njih Einstein trebao poučiti da zapravo ne postoji ni agnosticizam ni ateizam, nego samo odsutnost vjere ili odsutnost Boga.

Premijer Z. Milanović, na novinarsko pitanje je li ateist, odgovorio je:

„Nisam vjernik. Ne znam kako to bolje definirati. Tragam za smislom i spoznajom kao svaki čovjek.“ Ali, ako legitimno ističe, pa i kad ga ne pitaju, da mu je Bog u najmanju ruku „odsutan“, zašto se u isto vrijeme često, rekao bih i prečesto, javno zaklinje na Njegovo ime, naročito kad govori o nečemu vrlo važnu i ozbiljnu? Ako u Nj ne vjeruje, zašto mu Ime s nepodnošljivom lakoćom izgovara? Nije li to manipulacija?

Naravno, može biti i uvjeren da time ne vrijeđa „boga u kojega ne vjeruje“, ali pada li mu na pamet da vrijeđa osjećaje onih svojih sugrađana koji u Boga vjeruju? Zar on zbilja ne zna i zar mu to nitko ne zna reći da je ta poštapalica možda uobičajena u nekih drugih naroda i njima ne „para uši“, ali većini Hrvata zvuči kao psovka ili barem nepriličan izraz kojim se krši 2. Božja zapovijed: „Ne izusti imena Gospodina Boga svoga uzalud!“? I ne bi li bilo pristojno da u audio-vijestima urednik tu njegovu frazu pokrije onim propisanim „bipom“? A ako se to piše, možda bi ga trebalo upitati kako pisati to njegovo učestalo „boga-mi“, kao jednu riječ ili dvije, pa opet, ako su dvije, bi li on možda prvu napisao malim a drugu velikim slovom?!

DOSLJEDAN I U NEDOSLJEDNOSTI

Predsjednik je u tom pogledu odmjerijeni. Njegov govor je „pitomiji“ i manje „čoškast“. On za sebe ne kaže da je ateist, nego „agnostik“. To je prilično rastezljiv pojam, može se vrlo različito prevoditi i tumačiti: nepoznat, nespoznatljiv, nesiguran... ili čak – neznanica! Trenutačni predsjednik „zna“ biti sve to pomalo. Osobito ako misli da mu to pomaže biti predsjednik svim Hrvatima ili barem dovoljnu broju hrvatskih birača. On je čak dosljedan i u svojoj nedosljednosti: dok nedavno očinski poziva naciju da se u izborima za euro-parlament napokon odmakne od potrošenih tema i igrice na ustaše i partizane, sam ne uspijeva, a možda i ne želi skriti svoju zaljubljenost u „simbol ljubavi – lijepe partizanske kape“. O tome sam već pisao pa ne bih želio ponavljati. Ali, zašto se on u tome – ponavlja?!

Slavni Voltaire u biranu pariškom društvu dokazivao da nema Boga. Činio je to vrlo vješto i na kraju upitao: „Gospodo, jesam li vas napokon uvjerio da nema Boga?“ Dok su mu to potvrđivali ovacijama, on je sebi u bradu komentirao: „Da, ali tko će mene uvjeriti?!“

Suvremeni hrvatski „mudraci bezboštva“, makar i pojačane „glasnosti“, nisu ni do koljena Voltairovoj blistavosti. Zašto nas ipak toliko uspijevaju naljutiti i zašto tolike zbnujuju? Valjda zato što problem s odsutnim Bogom nije u njima, nego u nama!

Stanko JERČIĆ

Gospina rosa - čuvarkuća

Sempervivum tectorum (S. alpinum)

Gospina rosa ili čuvarkuća trajnica je, kojoj su ružice mesnatih listova dosta velike i zbijene, a cvjetovi ružičasti. Listovi su rozete sukulentni i naglo suženi u bodljast šiljak. Izvana imaju žljezdaste dlačice, dok su oni uza stabljiku lancetasti, na obodu trepavičasti. Često se vidi na krovovima seoskih kuća, jer se vjeruje da čuva kuću od groma i kiše. To ime valjda je dobila zato što se na njezinim žljezdastim dlačicama skuplja rosa, osobito u ranim jutarnjim satima. Gospa je najbolja čuvarkuća, kako to stoji u pjesmi "Iz mnogih krajeva":

**Čuvaj nam kuću, obitelji naše,
ne daj da nevjera uđe u njih.
Ti si nam Majka, sve boli znaš naše,
čuvaj puk vjerni svoj od zala svih.**

Mario CRVENKA

Marija uzor

Djevičanstvo i život u beženstvu nemoguće je shvatiti ako ih se ne promatra u svjetlu koje nas približava Isusu da vidimo ono što je u Kraljevstvu Božjem. U svijetu živi danas milijun i tri stotine tisuća Bogu posvećenih osoba u više od dvije tisuće družba i redova. Crkva će uvijek trebati redovnika i redovnica, jednako kao i Bogu posvećenih vjernika, mladića i djevojaka koji polažu zavjet djevičanske čistoće, evanđeoskog siromaštva i poslušnosti a nastavljaju živjeti u svijetu.

- Moj život odgovor je na Božji poziv da se posvetim živjeti u svijetu, prihvaćajući evanđeoske savjete čistoće, siromaštva i poslušnosti. Samo je jedno posvećenje, ali se

ono može živjeti na različite načine, tamo gdje te Gospodin postavi, u svijetu ili u samostanu. Ja sam provela 40 godina u školi, među mladima s kojima još uvijek radim! - kaže o svome redovničkom pozivu Anna Maria Gustinelli, članica zavoda Naviještene Gospe, koji je ustanovio bl. Jakov Alberione.

Na početku nitko nije znao da je redovnica.

- Ljudi saznaju što smo posjećujući našu radnu sredinu ili promatrajući našu apostolsku djelatnost, i tada nas počnu obasipati izravnim pitanjima. Često me moji učenici pitaju zašto se nisam udala. Kad im to objasnim, ostanu dirnuti jer žele upoznati Isusa, čak i živjeti za Njega. Mnogi su željeli probuditi moje posvećenje i slijedom toga prigrlili su moj način života! - kaže A. M. Gustinelli. Na primjedbu da Bogu posvećeni vjernici laici žele svijet pretvoriti u samostan, odgovorila je:

- Bl. J. Alberione utemeljio je zavod za posvećene u svijetu. On nas je naučio da se u svijetu ne može biti posvećen ako se posvećenje ne živi kontemplativnim duhom. Molitva je, dakle, glavni oslonac posvećena života. Laičko posvećenje vrlo je aktualno: u sve poganskije društvo, koje iz javnog života želi odstraniti Boga, Gospodin šalje posvećene laike. Nama je uzor bl. Djevica Marija kada je izrekla svoj "Neka mi bude po tvojoj riječi". Bog nas svojom prisutnošću posvuda šalje da u svim sredinama možemo darivati Njega, jedini čovjekov spas.

R. V.

Marija u Lukinu Evandjelju

Prva dva poglavlja svoga evandjelja, koja nazivaju „evandjeljem Isusova djetinjstva“, Luka opisuje sa zrenika bl. Djevice Marije. Pojediniosti koje donosi opisujući otajstva navještenja, pohodaenja, rođenja, prikazanja u hramu te pronalaženja Isusa u hramu naveli su neke mariologe na zaključak kako je Luka te detalje doznao od same Majke Isusove. Bez obzira kako je do njih došao, činjenica je da nam upravo on o njoj donosi najviše informacija.

DRUGO MARIJINO IME

Opisujući otajstvo navještenja, Luka predstavlja Mariju kao Djevicu kojoj se anđeo Gabrijel obraća riječima: „Zdravo, milosti puna“ (1, 28). Izraz „milosti puna“ (grč. *keharitomenē*) doslovno znači *zamilovana; ona koja je kod Boga našla naklonost*. Marija je, dakle, ona koja je kod Boga, u Božjim očima našla milost do te mjere da je posve, potpuno ispunjena milošću, Božjom naklonošću i ljubavlju. „Milosti puna“ drugo je Marijino ime. Punina milosti kojom je ispunjena, piše Ivan Pavao II., označuje „sve nadnaravne darove kojima je Marija obdarena s obzirom na činjenicu što je bila izabrana i predodređena da bude Majkom Krista... Marija je ‘milosti puna’ jer se utjelovljenje Riječi, tj. hipostatsko sjedinjenje

Sina Božjega s ljudskom naravi, ostvaruje i dovršuje upravo u njoj“ (*Otkupiteljeva Majka*, 9).

MARIJINO PITANJE

Luka veli da se Marija na anđelov pozdrav smela i stala razmišljati što bi to moglo biti. Zatim slijedi Blagovijest: Marija će začeti, roditi i nadjenuti ime Isus Onome koji će se zvati Sin Svevišnjega i kome će Bog dati Davidovo prijestolje, koji će vladati uvijek i čijem kraljevstvu neće biti kraja (rr. 30-33). Zanimljiv

je i neočekivan Marijin odgovor anđelu: „Kako će to biti kad ja muža ne poznajem?“ (r. 34). To govori ona koja je „zaručena s mužem koji se zvao Josip iz doma Davidova“ (r. 27), tj. pred zakonom je već bila Josipova žena.

Marijin upit različito se tumači. Neki kažu da je riječ o nesporazumu između Marije i anđela, a drugi kako je Marija primijenila na sebe riječi proroka Izaije o djevici (mladoj ženi) koja će začeti i roditi sina. Dok u svojim izdanjima Svetog pisma protestanti taj redak ispuštaju, katolici i pravoslavci u njemu prepoznaju Marijinu odluku da živi u trajnu djevičanstvu. Drugim riječima, anđelove riječi da će *začeti i roditi* (glagoli u futuru) postaju smetnja njezinoj odluci da potpuno pripada Bogu. Brojni tumači otajstva navještenja i drugih otajstava Marijina života čine veliku pogrešku: Mariju, naime, prosuđuju na temelju svoga iskustva ili iskustva zajedničkoga većini ljudi. Međutim, to je pogrešno. Marijinu iskustvu, iskustvu one koja je „milosti puna“, mogu se na ispravan način približiti jedino sveci, i to oni najveći. Marija je „milosti puna“. Posve je i potpuno, u svakom dijelu svoga bića, ispunjena Božjom ljubavlju i prisutnošću. Što ima normalnije nego zaključiti kako se kod nje, već od najranije djetinje dobi, javila želja za potpunom i posvemašnjom pripadnošću Bogu. Tu činjenicu potvrđuju svojim iskustvom i sveci. Svi koji su iskusili Božju blizinu i ljubav, željeli su posve i bezuvjetno pripadati Bogu. Ako to vrijedi za ograničene i

grešne ljude, vrijedi daleko više za onu koja je „milosti puna“.

PITANJE KOJE SE NAMEĆE

No, onda se javlja pitanje: Zašto je Marija planirala zajednički život s Josipom?

Prvo, tko kaže da je ONA to planirala. Nije li moguće da je Josip isprosiso njezinu ruku od njezinih roditelja, kako je to inače bio običaj ne samo u Židova nego i u drugih naroda, pa i u nas Hrvata sve donekadno?! Roditelji su je Josipu mogli obećati za ženu, a Marija s jedne strane poštuje njih (to je Božja zapovijed), a s druge u njezinu srcu gori želja da samo i jedino pripada Bogu. Vjerujem da nije znala kako će to dvoje uskladiti, ali i da je sve predala u ruke Onome kome se željela posvetiti.

Drugo, u to vrijeme nije bilo samostana u kojima bi Marija mogla živjeti svoju potpunu i posvemašnju pripadnost Bogu. Paradoksalno je, da je jedina ustanova u kojoj je mogla živjeti svoju želju za trajnim djevičanstvom bio brak i obitelj. Nakon što joj je anđeo objasnio kako će moći sačuvati trajno djevičanstvo i postati, istodobno, majkom Sina Božjega, Marija je izgovorila svoj pristanak: „Evo službenice Gospodnje, neka mi bude po tvojoj riječi“ (r. 38).

Marijinim pristankom, zahvatom Duha Svetoga, dogodilo se utjelovljenje Sina Božjega, koji je počeo svoje bivovanje u vremenu. Marija je postala vratima kroz koja vječni Bog ulazi u ovaj svijet. Ona je tako uistinu „vrata nebeska“!

Mladen PARLOV

Bogorodica u misli Ivana Duns Škota

Škotski franjevac Ivan Duns Škot poznat je u povijesti kršćanske misli kao „oštroumni naučitelj“. Njegove filozofske postavke o slobodi pojedinca, o prednosti volje nad razumom i ljubavi nad spoznajom kao i njegova bogoslovska promišljanja o Kristu kao središtu stvaranja, o utjelovljenju neovisno o padu praroditelja i odličnosti Majke Isusove bogata su i uvijek vrijedna baština. Pripada drugoj generaciji velikih skolastičara s kraja 13. stoljeća. Pronicavo prikazuje Kristovo opće prvenstvo, njegov lik i djelo u središtu stvaranja kao i njegovo predodređenje. Polazeći od Krista, savršena Otkupitelja, oštroumno gradi bogoslovne temelje o Marijinu mjestu i ulozi u djelu spasenja. To je zapravo predmet ovog napisa. No pogledajmo najprije postaje Duns Škotova života.

PROČELNIK FRANJEVAČKE ŠKOLE

Kao što ime kaže, Duns Škot je rođen oko g. 1265. u gradiću Dunsu u Škotskoj. Po završetku osnovnog školovanja pristupa, veoma mlad, g. 1280. franjevačkoj družbi. Za svećenika je zaređen 1291. Filozofsku i bogoslovsku naobrazbu stječe u domovini i u Parizu, gdje kasnije djeluje kao predavač. Susrećemo ga g. 1303. kao magistra na pariškoj Sorboni. Tumač je postavki Petra Lombardskog. Protjeruju ga s Pariškog sveučilišta, jer je pristaša Bonifacija VIII. u oporbi s francuskim kraljem Filipom IV. Lijepim. Vraća se ponovno na Sorbonu i g. 1305. postiže

doktorat. Poučava u Oxfordu, Canterburyju i Kölnu gdje g. 1308. završava svoj kratak, ali veoma plodan život. Grob mu je u kölnskoj Minoritenkirche, u kojoj se okuplja Hrvatska katolička zajednica. Blaženim ga je proglasio g. 1993. Ivan Pavao II.

Iako živi kratko, 43 godine, Duns Škot ostavlja zadivljujuće svjedočanstvo oštroumna znanstvenika i jednostavna Kristova sljedbenika, djetinje odana Majci Isusovoj. Redakciju svojih spisa ne uspijeva napraviti, pa to čine njegovi učenici i njegov „skotistički sustav“ ugrađuju u temelje Franjevačke škole. U otkrivanju izvorne Duns Škotove misli radi „Skotistička komisija“ koju u Rimu g. 1938. osniva hrvatski franjevac Karlo Balić i u kojoj godinama djeluju splitski franjevci. Svojim postavkama o Kristu, savršenu otkupitelju, i o Mariji kao izvršnu plodu tog otkupljenja, Duns Škot otvara mukotrpan put koji traje punih pet stoljeća do crkvenog pravorijeka g. 1854. o Gospinu bezgrešnom začecu.

MARIJA - BOGORODICA

O Duns Škotovoj mariološkoj misli i o njegovu doprinosu pravorijeku Bezgrešnog začeca pišu se mnoge raspre i prouke. Pri tumaču Izreka Petra Lombardskog Duns Škot razglaba teme Marijina božanskog majčinstva, djevičanstva i izuzeća od grijeha iskonskoga u vidu zasluga Krista Otkupitelja. Oslanjajući se na nauk crkvenih otaca, Duns Škot tumači da je Marija uistinu Majka Božja. Ona ne rađa puko ljudsko stvorenje koje bi kasnije bilo pripojeno njegovu božanstvu, kako to zastupa Nestorije. Sinu Božjem posreduje ljudsku narav koja je od početka postojanja uzeta od Riječi Božje u jedinstveno biće

u kojem božanska osoba preuzima i ulogu ljudske osobnosti. Zbog toga i bogoslovlje tvrdi da Sin Božji, koji postaje čovjekom, posjeduje dvije naravi, ljudsku i božansku, koje su sjedinjene u jednu jedinu božansku osobu. Po božanskoj naravi Sin Božji posjeduje svoju prvotnu bit, a po ljudskoj poprima ljudsko biće.

U otajstvu utjelovljenja Djevica je sudjelovala stvarno i aktivno začinjući Vječnu Riječ, Logos, i darivajući joj ljudsku narav. Na taj način u svojoj osobi ostvaruje pravo majčinstvo. Duns Škot naglašava tu ulogu Majke Gospodinove, koja tjelesnom začecu Sina Božjega osigurava potpunu ljudsku dimenziju. Spram ondašnjeg mišljenja koje ženi i majci pripisuje jedino pasivnu ulogu pri nastanku novog života, Duns Škot tvrdi da Marija pri začecu Sina Božjega sudjeluje na aktivan, učinkovit način.

Duns Škot tumači: žena ne može roditi bez muževa sudjelovanja. Pri rođenju Utjelovljene Riječi, ulogu muža na otajstven način preuzima Duh Sveti koji čini djelotvornom Djevičinu plodnost koju ona posjeduje po svojoj naravi. Duh Sveti u njoj djeluje kao prvotni uzrok

pridodavši Isusovu rođenju nedvojbeno nadnaravni značaj.

Prema Duns Škotovu učenju, to djelovanje Duha Svetoga ne umanjuje Marijinu roditeljsku ulogu. Marija na učinkovit način sudjeluje snagom svog majčinstva, jer joj Duh Sveti ne sprečava niti umanjuje mogućnost da u potpunosti izvrši ulogu majke koja rađa. Duh Sveti posreduje božansku narav tako da ne treba utjecaj naravnog oca. Budući da je pri Isusovu rođenju isključeno sudjelovanje zemaljskog oca, naš auctor pripisuje Marijinoj ulozi izuzetnu važnost, jer se radi o jedinstvenoj zadaći u povijesti spasenja. Ukoliko je jedina roditeljica, postiže majčinski odnos, osoban i jedinstven sa Sinom, koji je, snagom svoje božanske naravi, povezan u vječnom odnosu sa svojim Ocem nebeskim. U samom središtu otajstva spasenja nalazi se Utjelovljena Riječ. Zbog toga i Marijino majčinstvo postiže bitno značenje i očituje ulogu koja je temeljna u odnosu na njezine druge povlastice.

Osim bogomajčinstva, Duns Škot raspravlja o djevičanstvu Majke Isusove i pritom se oslanja na predaju crkvenih otaca i naučitelja. I za njega je Marijino djevičanstvo u službi Kristova otajstva. Po tradicionalnom nauku onoga vremena, i on misli da Nazaretska Djevica čini zavjet djevičanstva po kojem se Bogu posvema stavlja na raspolaganje. Njezina nakana, neobična za židovsku predaju, stavljena je potpuno u ruke Božje. Ako Bog od nje zatraži, spremna je odustati od svoga nauma.

Glavni pak Duns Škotov doprinos odnosi se na Marijino izuzeće od grijeha iskonskoga, o čemu će biti govora u sljedećem broju.

dar-ko

Marijina molitva

„Velika je tajna vjere“ koju ispovijedamo i slavimo u sakramentalnom bogoslužju i otuda crpemo snagu za usklađivanje života s osobnim Bogom. Taj odnos vjernika s Bogom najintenzivnije se izražava u molitvi za koju je već drevni sv. Ivan Damašćanski rekao da je „*uzdignuće duše k Bogu ili traženje primjerenih dobara od Boga*“.

Kao i u drugim oblicima pobožnosti, tako nam je i u molitvi uzor Krist Gospodin koji je „*naučio moliti od majke koja je u svom srcu čuvala sva velika djela Svemogućega i o njima razmišljala*“ (KKC, 2599). Taj početni molitveni duh što ga je Gospodin usvojio s majčinim mlijekom, usavršavao je u sinagogi i Hramu kako je „*rastao i duhom jačao*“ (Lk 1,80). A Marija je nastavila ulogu učiteljice molitve i u prvoj kršćanskoj zajednici koja se oko nje okupljala iščekujući silazak Duha Božjega.

SURADNJA S BOŽJIM POTICAJIMA

Početni molitveni duh Marija je mogla usaditi u Isusa jer je već bila duboko uronjena u razmišljanje o Bogu i njegovu djelovanju. „*Marijina nam je molitva objavljena u zoru punine vremena. Prije utjelovljenja Sina Božjega i prije poslanja Duha Svetoga, njezina molitva na jedinstven način surađuje u dobrohotnom naumu Očevu, pri navještenju Kristova začeća, te o Pedesetnici kod postanka Crkve, Tijela Kristova. U vjeri svoje ponizne službenice Božji*

dar nailazi na doček koji je očekivao od početka vremena. Ona, koju je Svemogući učinio ‘milosti punom’ odgovara prinosom cijelog svog bića: ‘Evo službenice Gospodnje, neka mi bude po riječi tvojoj!’ Taj „DA“ jest kršćanska molitva: biti sva za njega jer on je sav za nas“ (KKC, 2617).

To znači nepokolebivo se pouzdati i prionuti uz onoga kome smo povjerovali. Bez kalkuliranja i oklijevanja. Potpisati Bogu bjanko mjenicu i abrahamovski se nadati protiv svake nade. Pa i onda kad se čini da su sve lađe potonule. Vjera se ne odnosi jedino na istine i dogme o Bogu. To je prvenstveno prepuštanje njegovoj volji.

Poslanica Hebrejima (11. poglavlje) stavlja za uzor velikane vjere kroz povijest spasenja i spominje različite nevolje kroz koje su neustrašivo prošli samo zbog toga jer su bili priljubljeni uz Boga i njegovu volju. Marija se svrstala u njihovo društvo glasovitom

izjavom: „*Evo službenice Gospodnje, neka mi bude po riječi tvojoj!*“ Pravi ključ za razumijevanje njezine vjere i čitave duše nalazi se u toj svečanoj izjavi koja je odraz sve njezine jedinstavnosti, ali i duboke uronjenosti u Božju prisutnost. Samo je tako ona mogla prihvatiti to odgovorno poslaničje koje nadilazi obične ljudske sile.

MOLITVA I POSREDOVANJE U VJERI

Molitvu često poistovjećujemo s umnim djelovanjem bez povezanosti s konkretnim, učinkovitim, što je nedostavno i iskrivljeno poimanje. Istinska molitva je uvijek povezana s konkretnim djelovanjem. Od njega polazi i k njemu se vraća. Sveci su nam u tome uzori za nasljedovanje. Pokazujući nam to na primjeru sv. Franje Asiškoga, Leonardo Boff piše: „*Na brdu La Verna očitovala se Franjina čežnja za Raspetim na vlastitu tijelu u obliku pet rana. A samo onaj koji teži za nemogućim, dostiže ono što je moguće u granicama smrtinika. Franjo je bio zahvaćen čežnjom za radikalnošću. Što bi prepoznao kao ispravno i što bi zamislilo, to je živio skrajnjom dosljednošću. Kod njega nije bilo podjele između teorije i prakse. Obje su se vezale u snažno jedinstvo. Stoga njegova lozinka glasi: 'Čovjek zna onoliko koliko to pretvori u djelo.'*“

Povezanost Marijine molitve i konkretnog posredovanja očitovala se na svadbi u Kani (usp. Iv 2,1-12). Ondje moli i posreduje za sasvim konkretne potrebe sudionika gozbe, čvrsto uvjeren da će biti uslišana pa i nakon riječi što bi se mogle protumačiti kao

odbijanje: „*Što ja imam s tobom, Ženo, još nije došao moj čas!*“

Tumači Svetoga pisma složni su da je Ivanov opis svadbene gozbe u Kani najava i „*znak druge gozbe: gozbe Jaganjca koji, na molbu Crkve, svoje zaručnice, daje svoje tijelo i svoju krv*“ (KKC, 2618). U tom svjetlu promatramo i Marijinu molitvu i njezino posredovanje u potrebama Crkve, Zaručnice njezina Sina kad okuplja svoju djecu na gozbu Jaganjčevu.

HVALOSPJEV HVALE

Marija je izrazila najuzvišeniji oblik molitve u hvalospjevu „*Veliča*“. To je „*istodobno hvalospjev Bogorodice i Crkve, hvalospjev Kćeri sionske i novoga Božjega naroda, hvalospjev hvale za udijeljenu puninu milosti u naumu spasenja, hvalospjev siromaha kojih je nada ostvarena ispunjenjem obećanja datih našim ocima, Abrahamu i njegovu potomstvu dvi-jeka*“ (KKC, 2619).

„*Veliča*“ je stavljen u suglasje Marijina pohoda Elizabeti i Zahariji čija je vjernost Zakonu Božjemu obilježje pravednika Starog zavjeta. Marija nastavlja taj put, ali i lijeva novo vino u nove mješine. Počinje se nazrijevati i ostvarivati novi savez s Bogom i početak boljega svijeta kojemu je Marija izvoriste, a kao savršena moliteljica, slika Crkve. Kad joj se molimo, s njome prianjamo uz naum Oca koji šalje svoga Sina da spasi sve ljude. Crkvena molitva kao da je nošena Marijinom i s njome sjedinjena u nadi. A Marija nam svijetli „*kao znak pouzdane nade i utjehe*“ (LG 68).

Marko BABIĆ

Srca u srcu obitelji

Dolaskom lipnja, daci se raduju završetku školske godine i prestanku nastave. Međutim, postoji jedna škola u kojoj nastava traje 365 dana u godini. Nikad ne završava, odvija se svakog dana. Svako jutro zvoni za ustajanje, u podne za objed, a navečer za odlazak na počinak. To zvono zapravo je mamin ili tatin glas, ili pak glas nekoga od članova obitelji, koji na glas misli, na glas spava, glas podiže, na glas moli.

Škola u kojoj se nastava odvija svakog dana jest obitelj. U njoj se uče različite lekcije, praktične i životne, a s teorije se u njoj vrlo brzo prelazi u praksu.

Teorija se ponekad i preskoči. Nastavnika i učenika u toj školi ima onoliko koliko je i članova obitelji. Svi su oni u isto vrijeme i učenici i nastavnici. Odgajajući uče i učeći odgajaju. Djeca u pravilu uče od roditelja, ali i roditelji od djece, ne samo davno naučene i zaboravljene lekcije nego i nove. Tako, npr., brojna djeca danas znaju više o internetu od svojih roditelja!

U obitelji, školi života, svi su i učenici i nastavnici, čak i novorođenčad. Od njih se uči nježnosti, strpljenju. S prvim plačem i s prvim koracima ponovno se otkriva svijet djetinjte bezbrižnosti, koji su tijekom života zatrpale brige. Od njih se uči kako biti dijete, dijete u Božjim rukama, kako bezbrižno snivati u krilu Majke Marije.

„BOŽJA BEBA“

Nama koji radimo i živimo u obitelji i za obitelj poznato je da u obiteljima pod istim krovom zajedno živi nekoliko generacija. Oni koji rade s ljudima treće dobi, znaju da starci podjetinjavae. “Ako se ne obratite i ne postanete kao djeca, nećete ući u kraljevstvo nebesko“ (Mt 18, 3).

Što znači biti kao dijete? Sigurno ne postati kao neko zahtijevno, razmaženo svojeglavo i egocentrično dijete, nego spoznati da smo svi Božja djeca, bez obzira na životnu dob. Pogledajmo starce i starice koji onemoćaju i psihofizički se promijene te postanu poput djece. S godinama srce omekša ili otvrdne, lice se nabora, a u borama se očitavaju i suze i smijeh. Premda stari, neki zadrže vedar osmijeh, smiren pogled i lice na kojem se ogledaju tragovi Božje dobrote. Postanu kao djeca, „Božja beba“, reče netko.

Da bi djeca odrasla, treba ih hraniti i othraniti, najprije majčinim mlijekom, zatim pomalo i drugom hranom. Kruh, voda i sol nisu hrana za dojenčad. Božje bebe hrane se Riječju Božjom. Maloj djeci tepaju majke prve molitvice, a kad odrastu i stasaju, djeca mole i sama, čitaju, slušaju i osluškuju Riječ da bi po njoj mogli živjeti i dozoriti za Božje kraljevstvo.

GLAVA OBITELJI

Kao što tijelo ima mnogo udova, a jedno srce i jednu glavu, tako i obitelj ima srce i glavu. Tko je glava, ovisi o kakvoj se obitelji radi. Ponekad bi naša djeca pitala i odgovarala tko je glavni kad nema tate, a odgovor bi glasio - mama, kad nema mame - najstariji sin i redom do najmlađega.

Danas postoje različiti oblici obiteljskog zajedništva, a imaju li svoju glavu, pitanje je dogovora, tradicije, sredine i vremena u kojem se živi. Važno je da imaju glavu ne samo reda radi nego i radi pameti. Kad se izgubi glava, mnogo toga izmakne kontroli. Poželjno je zato znati tko je glava obitelji i tko u obitelji ima koje zadatke i obveze. I otac i majka glava su obitelji kad žive skladno kao jedno tijelo, koje je Bog sjedinio u ljubavi i što su zapravo postali po sakramentu ženidbe. Glava obitelji nerijetko je i njezin hranitelj. Djeci je neophodno dati kruha i ruha te niz toga nužna za život, ali je važno da se obitelj okuplja i oko zajedničkog stola za kojim se ne samo hrani tijelo nego i kroz zajedništvo raste u ljubavi. Za tim stolom svatko ima svoje mjesto i svoju riječ. Za njim se jede i moli. Obitelji su Crkve u

malom. U malim kućnim crkvama ne živi se samo od vode, kruha i soli pomiješane s radošću i bolju, nego i od zajedništva koje moli i u svoje središte stavlja Riječ koja od davnina tijekom postade.

SRCE OBITELJI

Kao što se bez srca ne može živjeti, bez srca se ne može održati ni obitelj. Tko je srce obitelji i što to znači? Srce je glavni organ. Pokretač. Bez njega je tijelo mrtvo.

Tko je srce obitelji? Mama, tata, braća, sestre, djed, baka... Onaj tko ljubi. A tko od nas najviše ljubi? Možemo li izmjeriti ljubav i čime? Svatko od nas ljubi, netko manje, netko više, netko više sebe, a manje druge. Najviše nas ljubi ne mama ni tata, nego dragi Bog. On nam je dao Isusa, a Isus nam daje sebe, svagdanom nam se nudi u Euharistiji. Zove nas k sebi. U njegovu Srcu ima mjesta za sve ljude, ne samo za mene i za tebe, nego i za naše obitelji, za čitav svijet. Kada Isusovo Srce stavimo u središte svoga života, izlazimo iz egocentričnosti i postajemo kristocentrični. Naše slabo srce podložno aritmiji, fibrilaciji i zastoju, dobilo je savršen pace maker.

Svojim srcem Isus ispravlja naša srca, puni ih dobrotom i nježnošću, a Marija nas, po svome bezgrešnom Srcu, punu ljubavi i predanu Bogu, uvijek vodi Isusu. U mjesecu lipnju slavimo blagdan Bezgrešnog Srca Marijina. Kao što je Ivan Pavao II. u više navrata njemu posvećivao Crkvu i čitav svijet, i mi mu posvetimo sebe i svoje obitelji te postanimo i ostanimo „Božje bebe“ u Marijinu naručju.

Danijela DE MICHELI VITTURI

Svaki čovjek u svom životu susretne se s patnjom, boli, uvredama i nepravdom. Pitamo se, čemu zlo, zašto ljudi znaju biti tako okrutni jedni prema drugima? Zašto ne mogu u miru živjeti, nego se glođu i proždiru sve do istrebljenja? Biblijski izvještaj o Kajinu i Abelu (Post 4, 1-16) može nam odgovoriti na neka od tih pitanja.

ODGOVORI NA TEMELJNA PITANJA

Općenito, Knjigu Postanka dobro je više puta pažljivo pročitati jer nam nudi odgovore na neka temeljna moralna i antropološka (čovjekove fizičke prirode) pitanja. U zgodi s Kajinom i Abelom otkrivamo tri bitna sastojka. Prvo, nema zmije. Dakle, nema nekoga drugog koga bi Kajin mogao okriviti za svoje zlodjelo. Drugo, krvna veza između Kajina i Abela podrazumijeva bratsku vezu između svih ljudi. Svi smo mi na neki način u duhovnom srodstvu i svi smo braća, bez obzira na vjeru, naciju i rasu. Treće, uzrok bratoubilačkim sukobima nastaje kad počnemo misliti da su drugi ljudi moji suparnici i neprijatelji, smetnja a ne dar na mome životnom putu. Takva razmišljanja dovode do pomračenja smisla i vrijednosti života. Kajinovo pitanje: "Zar sam ja čuvar brata svoga?" (Post 4, 9), pokazuje da je sa svojim bratom raskinuo bratski odnos onog časa kad su se u njegovu srcu začele pohlepa i zavist. Abel je postao glavni krivac za njegovu

muku i nemogućnost da ostvari sreću koju traži u vremenitim materijalnim dobrima. Na istom mehanizmu možemo promatrati narodne, vjerske i ostale sukobe među ljudima. Neprihvatanje različitosti ima po sebi uvijek neki drugi cilj.

U svakom čovjeku lome se Abel i Kajin, a to možemo posebno vidjeti i na primjeru praštanja. Hoćemo li postupiti po starozavjetnom načelu "oko za oko, zub za zub" (Izl 21, 24) ili ćemo krenuti Isusovim putem praštanja i pomirenja (Mt 5, 38-47)?

OPRAŠTANJE JE PROCES

Na putu praštanja mnogo je stranputica. Ne može se nikoga prisiliti na praštanje. Pogrešno je oprostjenje svesti na moralnu obvezu, određen voljni čin. U svagdanjoj drami oprostjenja u nama se miješaju različiti osjećaji, bol, krivnja, srdžba, stid, osveća, nemoć... Kad je čovjek pogođen u svojoj fizičkoj, moralnoj i duhovnoj cjelokupnosti, osjeća da je jedan dio njegova bića uprljan, ranjen. Da bi zacijelili svoju ranu, neki oponašaju onoga koji ih je uvrijedio. Kad to činimo, Abel se u nama pretvara u Kajina. S druge strane, svjesni smo da živjeti ozlovoljeno jednostavno nije zdravo i može nas dovesti do psihosomatskih (tj. duševnotjelesnih) bolesti. Osoba koja ne uspijeva oprostiti, živi u prošlosti zarobljena zlom koje ju je pogodilo.

Da bismo mogli oprostiti, potrebno se osloboditi nekih krivih predodžbi o praštanju. Ono je proces koji zahtijeva obraćenje i samodisciplinu. Ako se radi o liječenju duševnih trauma uzrokovanih ratnim zločinima, oprostiti ne znači odreći se izvršenja pravde,

relativizirati zlo ili ga umanjiti. Žrtva je pozvana na istinu, pravdu i mir. Pozvana je raskrinkati mehanizam zla da bi ga se mogla osloboditi. Oprostiti ne znači prijeći spužvom preko zločina i time zaboraviti što se dogodilo, nego se osloboditi od zla i pomoći drugome da ga se oslobodi.

DAR ZA CIVILIZACIJU LJUBAVI

Zamislimo kakav bi svijet bio da nema oprostjenja. To bi bio pakao na zemlji, prepun patnje, mržnje i nepravde. Oproštenje je dar kojim gradimo civilizaciju ljubavi. Kraljevstva Božjeg nema bez praštanja, a ono je snaga koju vjernici crpe iz Kristova križa. Ni pomirenja među nepomirenim narodima ne može biti bez praštanja kojemu prethodi sagledavanje istine, priznavanje krivnje i osude zla.

Oproštenje je čin nutarnje slobode koji traži suradnju naravi i milosti. To je, prije svega, obraćenje. Ono ima svoje uspone i padove, ali je važno zauzeti ispravan stav, boriti se protiv napasti i osloniti se na Božju milost. Ne samo na svoje snage. Dok ne oprostim, ne mogu rasti u ljubavi. Nepraštanje nas drži u duhovnom ropstvu, navezanosti na uvreditelja i čin zla kojim smo pogođeni. Oprostiti znači roditi Isusa, dati život nekome. Suprotno, osvetiti se znači činiti zlo i sijati smrt, kako u malim stvarima tako i u velikim.

Silvana DRAGUN

S mladima se puno može

U prigodi Dana Splitsko-dalmatinske županije 14. travnja, u Splitu su na sjednici Županijske skupštine dodijeljene županijske nagrade za 2013. godinu. Među ostalim, skupnu nagradu dobio je Mješoviti zbor mladih i komorni orkestar splitske župe i svetišta Gospe od Zdravlja. Njima je, na sjednici Gradskog vijeća Splita 6. svibnja, uručena nagrada i u povodu blagdana sv. Dujma i Dana grada Splita. O tome razgovaramo s njihovim voditeljem i dirigentom *fra Stipicom Grgatom*.

- O kakvim je nagradama riječ?

- Radi se o nagradama za promicanje sakralnoga zbornog pjevanja u povodu obilježavanja 20. obljetnice djelovanja našega Mješovitog zbora mladih i komornog orkestra. U obrazloženju nagrada stoji kako oni djeluju od g. 1994. pod vodstvom mojim i orguljašice s. Zorislave Radić, okupljajući mladež Splita i okolice oko visoko vrijedne sakralne glazbe. Nekoliko stotina

mladića i djevojaka stjecalo je u njima nova glazbena znanja i neprocjenjiva iskustva. Uz redovite nastupe u liturgijskim slavljinama, svake godine priređuju više koncerata, uvijek toplo primljenih, i od publike i od stručne javnosti.

- Što Vam te nagrade znače?

- One su veliko i rijetko priznanje, ali i potvrda da je naš dugogodišnji i zajednički rad, uzet u cjelini, uistinu nešto vrijedi. Dobiti u isto vrijeme takve dvije prestižne nagrade zvuči nevjerovatno. Stoga zahvaljujemo i Županiji i Gradu što su prepoznali ulogu i trud naših mladih koji su tijekom 20 godina neprekinuta rada u zboru i orkestru utkali dio svoga života, za osobnu izgradnju i za dobrobit šire vjerničke i društvene zajednice.

- Kako su nastali zbor i orkestar?

- S. Zorislava i ja uvidjeli smo nedostatak zbora mladih u župi. Stoga smo prihvatili vjeronauk u osnovnoj školi "Dobri", ja starije razrede, a ona niže. I tako je, u izravnoj vezi s djecom i mladima, g. 1994. osnovan Mješoviti zbor mladih. Usporedno smo okupili i komorni orkestar. Nakon vježbi jedne večeri upao sam u dvoranu za uvježbavanje zbora i orkestra HNK Split i iznio

potrebu osnivanja komornog sastava. I ubrzo se odazvala skupina profesionalnih svirača, a njima se pridružila nekolicina studenata s Umjetničke akademije i učenika Srednje glazbene škole „Josip Hatze“. S vremenom su neki odstupili, a brojni su u orkestru ostali do danas. Zbog dobivenih nagrada i priznanja veoma su ponosni na prevaljeni put.

- Kako ste mlade uspjeli motivirati?

- Mlade je danas dosta teško motivirati. Ako se rad s njima svede jedino na uvježbavanje i nedjeljno sudjelovanje u misnom slavlju, jednom će se zasititi i izgubit ćete ih. Po svojoj prirodi, oni traže više. Zato im morate omogućiti druženja, koncerte, izlete, duhovne obnove i niz popratnih aktivnosti. Zahvalan sam zato brojnim našim fratrma u domovini i u tuđini na razumijevanju koje su nam pokazali ugošćujući nas. Nastupali smo tako u Münchenu, Stuttgartu, više puta kod fra Marinka Vukmana u Sindelfingenu i Kelkheimu, zatim u Grazu... Mladima je osobito ostao u sjećanju svojevremeni nastup kod Pape u Rimu, a onda nedavno u Gospe Lurdske u Zagrebu...

- Može li se taj potencijal pa i razina glazbe zadržati i kako to uspijevate kad su mladi ionako izloženi mnogim izazovima?

- I potencijal i razinu glazbe nevjerovatno je teško održati, a da jednom ne dođe do postupna pada i teške krize. Sve je to prirodno. Odljev, postupno osipanje, odlazak na daljnje školovanje, udaja, ženidba, zamor... remete harmoniju neprekinutosti rada. Gotovo svako malo moramo se vraćati na početak. No, s članovima zbora i

orkestra morate biti neprestano u vezi. Čim primijetite da nekoga od njih nema nekoliko puta na uvježbavanju ili na nastupu, za nj se odmah morate zanimati i zvati ga, pitati što je s njime, posjećivati ga i slično. Ako želite zadržati određenu razinu, pri vođenju ovakvih skupina ne možete nikad imati slobodna vremena.

- Jesu li svi članovi iz Vaše župe?

- Ne! Iz župe Gospe od Zdravlja zapravo ih je najmanje! U europskim razmjerima, Split je dosta malena sredina. U središtu grada imamo, npr., sedam župa, a jedna od druge nisu udaljene ni 500 metara. Vjernici tako idu u crkvu koja im odgovara. Mi u našim zborovima imamo članove ne samo iz splitskih gradskih župa nego i iz okolnih naselja, iz Žrnovnice, Stobreča, Solina, Kaštela... Jedna djevojka dolazi čak iz Trogira.

- Što je u Vašem radu najvažnije?

- Nama je najvažniji vjerski faktor, pa se upriličujemo mladima. Želimo od njih oblikovati zrele vjernike. Svake godine imamo zato duhovnu obnovu negdje u prirodi, a sastoji se od misnog slavlja, pobožnosti križnog puta, molitve krunice, zajedničkoga grilanje, športske rekreacije... Zato novim članovima koji prođu audiciju i žele pjevati u zboru najprije iznesemo smisao i svrhu našeg pjevanja, a onda im dademo pola godine na probu. Naglasak stavljamo uvijek na nedjeljnu misu. Tko to nije spreman, ne može biti član našeg zbora.

- Zahvaljujemo na razgovoru, čestitamo na nagradama i želimo još bolji uspjeh i još više sličnih nagrada!

K. JOLIĆ

Klupa pod prozorom

Silno smo se obradovali kad je postavljena klupa u perivoji u pred našem zgradom. Kroz jutro su je zauzimali bake i djedovi, blagoslivljajući onoga koji se sjetio da je postaviti. Poslije su dolazile majke s dječicom u kolicima i tek prohodanima. Dijelili su se savjeti, razmjenjivala iskustva, djeca se igrala, a sve ispred kuće. Za žege na njoj bi sjedili mladi. Slušala se glazba, odzvanjao smijeh i šušur mladosti. Užitek je bio baciti pogled kroz prozor i vidjeti tu lijepu mladost prije i poslije škole. Neki su dolazili i za velikog odmora, odmotali svoje sendviče, smijali se i pričali. Popodne su se do klupe spuštali i stariji i mladi. Oko klupe postajalo bi živo. Družila se starost i mladost, radni ljudi i oni bez posla. Ipak, najljepše je bilo pored klupe u kasnim ljetnim podpodnevima, kad se oko nje slijevala gotovo cijela ulica. Bilo je to krasno mjesto za upoznavanje susjeda i stanovnika cijele ulice. Oko klupe su se rješavali mali nesporazumi, donosile se odluke, razmjenjivali se recepti, pila se kava i jeli kolači - jednom riječju, odi-gravao se život.

Bilo je to u ono vrijeme dok se dijete moglo odgajati a da te ne tuži društvu za zaštitu djece, kad si mogao slobodno otjerati i psa i mačku a da ne dođeš pod udar društva za zaštitu životinja, kad si školarcu mogao reći: "Baci tu cigaretu iz usta!" Bilo je to vrijeme kad se mladost rado ustajala starijima da sjednu, kad si slobodno mogao mladu

čovjeku reći da ne psuje, da bake upravo počinju moliti krunicu...

- Bilo je to vrijeme pretpovijesti! - upada Emanuela i razbija moju nježnost koju sam izlivala na oronulu klupu u našem parkiću.

- Ne znaš ti, dušo, da si tu prohodala?!

- Pa što?

- Kako to govoriš?!

- Ma ti i tvoja klupa! Što joj sad nedostaje!?

- Ništa klupi, ona je ostala ista, ali oni što sada dolaze i što rade po klupi...

Nitko više iz kuće ne može tu sjesti.

- A, to!

- Da... To.

- Novo vrijeme, draga moja!

- Razbijene boce, bočice, igle, polugole djevojčice izmiješane s dječacima... Ne možeš više tuda ni proći. Koliko puta su tvoj otac i drugi silazili dolje i tjerali ih kad bi se derali, pijani i drogirani, i da ne rečem sve što...

- Sloboda, draga moja, sloboda!

- Raditi što hoćeš, kako hoćeš i gdje hoćeš - to je za tebe sloboda!? Ti to odobravaš?! Ne mogu vjerovati! - skočio mi je živac.

Dok se ona smijala kako me uspjela isprovocirati, dolazi susjeda, zove nas na prozor.

Na klupi dvojica u zagrljaju. Navalili.

Pored njih prolazi susjeda s vrećicama.

Vraća se iz trgovine. Prolazi, vraća se, pa gleda na klupu i ponovno tako. Diže glavu prema nama. Svi su prozori naše zgrade nakićeni glavama.

- Bože sačuvaj!

- Sramota!

Romeo nas gura, došao s kantom vode

- Polit ću ih! - govori.

Jedva smo ga nas tri uspjele zaustaviti.

- Jesi li ti normalan?! Tužiti će te!

- Eto ti tvoje slobode! - zajedljivo u Emanueli.

Pognula je glavu.

- To ti je sloboda! To će sutra vidjeti tvoje unuča, pa će od nekoga tko je trebao biti muško, postati... Jer to se traži, to je moderno, to je sloboda! - pjenio se moj muž.

- Kakva je to sloboda? A, ne ide to više tako! - rekla je susjeda i otišla. Ostali smo još neko vrijeme izbezumljeni. Kad sam htjela započeti razgovor, uzdahnula sam:

- Nema Duha Božjega!

Emanuela me prekinula:

- Nema? Znete li darove Duha Svetoga? Stali smo mucati i nabrajati. Jedva smo ih svih sedam skupili: dar mudrosti, razuma, savjeta, jakosti, znanja, pobožnosti, straha Božjega! Bože, koji darovi, svijet bi njima mogao osvojiti! Uskoro će blagdan Duha Svetoga, Pedesetnica!

- Što mu se onda ne molite? Gospa je prvu zajednicu okupljala na zajedničku molitvu! Vi biste htjeli svojoj djeci i unučadi ostaviti u baštinu nešto dobro, a bez Boga?! Zaboravili ste i na Duha Svetoga i čudite se da se dvojica dječaka ljube na vašoj klupi.

Ostala sam bez teksta, ali samo na trenutak.

- Idi uči! - otjerao ju je, a i na me se okomio:

- Gdje ti je Sveto pismo?

Za sebe je promrmljao:

- Ne može se više ovako!

Sutra više u perivojiću ispred naše zgrade nije bilo klupe, a mi smo počeli zdušno utvrđivati gradivo iz vjeronauka i moliti se Gospi i s Gospom da ne posustanemo, jer kako bez molitve dobiti koji dar Duha Svetoga!?

R. T.

Međugorje

Marija!

Bijela kao snijeg!

Sunce čudesno blizu...

Srca su nam radosna!

**A Marija nam pruža ruke
svoje**

I ozdravlja nas!

Mila KAVEU

Gospa od Puta - Njezino Veličanstvo

Kad je bizantska carica Eudoksija (†460.), žena cara Teodozija II. (†450.), iz Jeruzalema u Carigrad prenijela ikonu, koju je, prema predaji, naslikao sv. Luka, nastao je novi model marijanskih slika bizantskog stila. Budući da je smještena u samostansku crkvu na Hodegonu, na "Cesti vodiča", novi ikonografski tip rađen prema njoj nazvan je *Bogorodica Hodegitrijska* ili *Gospa Putevoditeljica*. Ubrzo je udomljena u pobožnosti zapadnog kršćanstva, o čemu svjedoče brojni prikazi Gospinih slika u romaničkom i u gotičkom razdoblju. Kao primjer, predstaviti ćemo oltarnu palu *Maestà di Santa Trinità*, koju je jajčanom temperom na drvu (223 x 385 cm), izradio (između g. 1280. i 1290.) talijanski slikar *Ceni di Pepo*, poznatiji kao *Cimabue* (†1302.).

BIZANT I TOSKANSKA TRADICIJA

Koristeći svjetlosni učinak zlatne pozadine i frontalni prikaz likova, Cimabue je uspio povezati bizantski stil s toskanskom umjetničkom tradicijom i smjestiti ga u novi ikonografski tip zapadne marijanske pobožnosti *Maestà*, s prizorom Gospe s Isusom u naručju na prijestolju, okružene anđelima i svecima. Bez obzira na prijestolje i nebeske goste, u prikazu *Njezina Veličanstva*, Gospin lik s Isusom u naručju i dalje je ostao hodegitrijski tip slika.

Ujedinjujući istočni i zapadni tip marijanske umjetničke prakse, Cimabue je

prikazao Gospu na prijestolju, u društvu osmero anđela i četiri starozavjetna svjedoka. Gospa u ljevici pridržava "plod utrobe svoje", desnicom pokazuje na Isusa koji postaje Put vjerničkoga spasenja, a Isus desnicom blagoslivlja vjernike i u ljevici pridržava svitak, kao simbol evanđeoske poruke. Tako je naglašena božanska Isusova narav i Marijino bogomaterinstvo.

Iako ozbiljni, na hodegitrijskim ikonama likovi su izrazito osjećajni, osobito Gospa koja tugaljivo promatra vjernike jer je svjesna žrtve koju će njezin Sin podnijeti za naše otkupljenje. Zato je i Cimabue, prema bizantskom ikonografskom kanonu, prikazao Gospu s pogledom prema vjernicima, tako da

je prijestolje, prema običaju romaničke i gotičke metode, postavljeno previše asimetrijski.

Perspektiva po zakonu kadra, postavljena u sredini slike, vješto je raspoređena preko ukrasnih dijelova do vitkih anđela. Mješavinu bizantske krute postavke likova i predmeta, umjetnik je prevladao upravo bogatom dekoracijom prijestolja i draperijom andeoskih haljina.

Kompozicija je savršeno simetrična, a anđeli, kao pratnja, daju glazbeni ritam cijeloj kompoziciji. Dok zlatna pozadina stvara dojam prazna prostora, središnji prizor izlazi u prvi plan. Uporaba zlatnih, žutih i crvenih tonova toplih boja, osobito na pozadini, aureolama i krilima, skladno je postavljena u kontrastu hladnih tonova modre i zelene.

PRIJESTOLJE

Četvorica proroka, pri dnu prijestolja u arkadama, prepoznatljivi su prema ispisanoj svitku. Tako objavljuju svoju proročku ulogu koja je vezana za Spasiteljevo rođenje. Dvojica proroka, prvi lijevo, Jeremija (Jr 31, 22: Creavit Dominus Novum super terram foemina circundavit viro / Jer Bog stvori nešto novo na zemlji: žena će okružiti muža) i desno, krajnji, Izaija (Iz 7,14: Ecce virgo concipiet et pariet / Evo začēt će djevica i roditi) gledaju prema Mariji i svjedoče o Isusovu poslanju. Dok u sredini, zajedno u široj arkadi, Abraham (Post 22,18: In semine tuo benedicientur omnes gentes / Svi će se narodi zemlje blagoslivljati tvojim potomstvom) i David (Ps 132, 11: De fructu ventris tuo ponam super sedem tuam / Potomka tvoje utrobe posadit ću na prijestolje tvoje) gledaju prema vjernicima. Tako

raspoređeni, proroci podižu vjernički pogled prema glavnom prizoru u kojemu Marija pokazuje na Isusa.

Na prvi pogled, prijestolje je nalik na pravu pozornicu gdje su stupovi i lukovi, tj. arkade i vodoravni i okomiti nosači, skladno raspoređeni kao u građevini od terakote, odnosno kao pročelje glavnog ulaza u trobrodnu crkvu.

Anđeli sa strane kao da pridržavaju prijestolje. Oslikane igrom svijetlih i tamnih tonova, njihove haljine prilagođene su tjelesnoj anatomiji. Jedan iznad drugoga, stvaraju privid okomita izgleda koji vjernički pogled, dok promatraju prizor, podiže prema Mariji i Isusu.

GALERIJA MJESTO OLTARA

Kako piše Giorgio Vasari (†1574.) u *Le Vite*, sliku su naručili redovnici valombrezi za glavni oltar firentinske crkve Presv. Trojstva. U vrijeme renesansnog pomodarstva, g. 1471. premještena je na pobočni oltar, a onda u samostanske bolesničke prostorije. Početkom 19. st. bila je u *Galleria dell'Accademia*, a od g. 1919. je u *Galleria degli Uffizzi* u Firenci (soba br. 2). Uslijed premještanja na pobočni oltar, nepoznati majstor nadodao je pravokutni završetak i dva anđela. Za posljednje obnove g. 1993. vraćen joj je trokutni oblik, ali su dva anđela ostala.

Danas je *Maestà* u galerijskom prostoru s prirodnom izmjenom zraka. Osvijetljena je prigušenom rasvjetom i čuvana od vlage i suhoće, ali je izgubila sakralnu tajanstvenost hodegitrijskih ikona pa se doimlje kao hladan izložak koji tuguje za uzdasima pobožnih vjernika.

Ante Branko PERIŠA

Gospi se ne mogu oduži

Taman izišla s mise, ka jedna postarija žena vata me za ruku.

- Nudekar, lipa moja! Ako ti nije ispočasti, bili smenom malo proljudikala da ti moje jade kažen, teško je sve u sebi nosit.

- Ma dobro, zašto ne?

- Evo da ne dužin, ja san ti iz našega krša, iz kraja tamo iza brda. S kolina na kolino živili sirotinjski, više nas umiralo nego bi ostalo živi. Nije se imalo šta izist. Nije se imalo di zaradit. A radilo se vazdan. Ka san se udala, rodila četri sina, svi živi i zdravi. Ranila ji ustežuć sebi iz grla, a muž se zaposlijo u cimentari pa se malo pomakli naprid. Bijo dobar čovik, a ima je jednu veliku manu. Piće. Bile bi iza jamatve pune bačve, ma nije mu doticalo. Nisan ga mogla otoga odvrati. Plakala i priklinjala ga neka se radi dice ostavi toga. Nije odustaja. Jedanput se nalijo, lega na mokru zemju i ubila ga groznica. Bog da, ostalo mi ništa njegove penzije i ja dicu dala na zanat. Svi završili zanate, kasnije sami sebe doškola li. Dan i noć postila i Boga molila da ne skrenu s puta, Bog mi molitve usliša. Najmlađi bijo najlišpi. I pamentan, a srce mu ko od pamuka meko i puno osićaja. Uvi bijo uzame i da san mu rekla da ruku u vatru metne, poslušaj bi me. Ajd, bilo je rđe i patnje, rada i truda, ma to čovik priživu. Oni se stariji pooženili, dobili dicu, smistili se, jedan otiša u daleki svit, jedan u Zagreb, jedan u Split i svak

Kana Galilejska

Posrednica
i Zagovornica
na svadbi u Kani
bila je Marija,
kad Učitelj učini
veliko čudo,
pretvorivši fino
vodu u vino,
čime se očitova
kao Mesija.

Zdravko ŠILIC

sebi naša kruva. I najmlađega stariji sin zaposlijo ko sebe jer on ima niku firmu i dobro mu ide, ma primitila ja da ga vuče piće ki pokonjega mu ćaću. Naša i curu, ma se unda skroz propijo. Da nesrića bude još veća, i žena počela uzanj pit. Pa skupa se napij, porazbijaj po stan. Ka bi se otrznili što go bi njen pribacila, ali

nije bilo koristi. Ona nije mogla ispočetka zanit, a unda zanila i izvila dite. Nije ni moglo u njon priživit u tolikom alkoholu. Opominjala i braća, i neviste, i prijateji, sve zaludu. Nisan jin više ništa govorila, niti san u nji odila, otuđili se i oni od mene. E ja unda oden u crkvu Gospe od Zdravja u Splitu. Uden se ispovidit jednomu vratru. Saslušā me, nebi ni svoju mater tako. Tišijō me i svitova neka se ne pridajen, neka sve Bogu pridān i Majci našoj nebeskoj. I udri la ja postit dva đana u nediji. Sridu na čast naše Majke nebeske, petak na čast Srca Isusova. Uzela molit krunicu svaki dan, odila na Misu ka god san mogla, petkon molila krunicu Krvi Kristove. Nije mi se više dalo stat u Splitu kod sridnjega sina koje mu san čuvala dicu dok nisu podresli, više bi bila na selu. Biž od naroda i moli. Ajd u ogradu moli. Ajd u loze, moli. Ajd na njivu, moli. Vidili to u mistu, mislili da san skrenila s pame ti. I vidićeš ti šta se dogodilo. Jedne nedije dođu oni k meni u positu, ja se iznenadila. Kažu, nevista zbabna. Meni srce poskočilo. Kako je ono izvila prvo dite, prošlo je sedān godi na. A ja unda istija, sve polako.

- Dico moja, šta je bilo bilo je. Ako Bog dade da dite dođe na svit, kakvu će mater i čaću imat? Uze će van ga oni šta uzimju dicu lošin roditejin budete li kakvi ste dosad bili. Nije za vas roditejstvo ako pamet ne prominete. Nevista se sva zacaklila u obrazin, ili od jutnje ili od sramote. U nika doba diže se sa stolice, dođe k meni i zagrlī me i počē plakat i reče:

- Znan ja da ste Vi ovo od Boga i Gospe izmolili, molite i dalje, i spast će s nas oboje ova sramota u koju smo upali. Volimo se mi kakvi god da jesmo i želimo ovo dite. Bog nan ga je posla, doćemo mi sebi.

Sin pokunjijō glavu, nije me moga pogleda u oči. Ja jope ko mater, pridēn k njemu i reko mu:

- Sine, svak se svega more odreć, Bog nemere svoga stvorenja ni majka svoga rođenja. Dobra je u tebi duša. Rano si osta brez čaćē, nije bilo lako ni meni ni tebi. Čovik lako skrene s puta, ma se more i vratit na pravi put. Ti ni mrava nisi zgazijō, a ovo ditešće šta dolazi, čin ti dođe u ruke, promini će te.

A on me pogleda, svaka suza vrca mu iz oka ko krupa i reče mi:

- Majko, neće me vakoga naći.

Otoga dana, jedno i drugo prominiše se. Koda ji je Božja ruka dotakla. A je, ćerce, Majka nebeska se za nji zauzela i umolila Boga da ji zla oslobodi. Rodila se curica, zdrava i lipa ko prili ka. Bilo me stra da na ditetu nebi bila kakva mana radi njihovā opaka živjenja, ma ništa se ne vidi. Sa oboje u crkvu idu, Boga slave. Ja san često šnjiman. Ne reže više name, nego me tetoše. A Gospi se ne mogu oduži ni izreć joj koliko je častin i slavin. Eto, šta čovik nemere, Bog more. Samo vira i molitva, i Bog neće zakaza. A majka naša, Posridnica svi milosti, Diva nebeska, Sveta i čista ko ljljan bili, uvike slavna bila.

- Velika su dila Božja, to se ne smi zaboravi ni zanemari. I ko iskreno moli, neće ga Bog ostavi na putu sama.

Danica BARTULOVIC

U službi istinske kulture susreta

Na temelju Poruke pape Franje za 48. svjetski dan sredstava društvenih priopćivanja, 1. lipnja 2014., priredili smo kratke uvode za radosna otajstva krunice koja vam mogu dobro doći pri molitvi kroz ovaj mjesec.

1. ANĐELOV NAVJEŠTAJ MARIJI

Anđeo uđe k Mariji i reče: "Zdravo, milosti puna! Gospodin s tobom!" Na tu se riječ ona smete i stade razmišljati kakav bi to bio pozdrav. (Lk 1, 28-29)

Brzina kojom se informacije prenose nadilazi našu sposobnost razmišljanja i prosuđivanja i ne dopušta uravnotežen i ispravan oblik samoizražavanja. Različitost mišljenja može se promatrati kao bogatstvo, ali to također omogućuje ljudima da se zabarikadiraju iza izvorâ informacija koji odgovaraju samo njihovim željama i idejama, ili također određenim političkim i gospodarskim interesima.

Dok razmatramo o Anđelovu navještaju Mariji, molimo za one koji rade u svijetu komunikacija: da poput Marije znaju stati i razmisлити te nam pomognu proširiti svoja znanja kako ne bismo izabrali pogrešan put pa se izolirali od onih oko nas.

Očenaš, 10 Zdravomarija i Slavaocu...

2. POHOĐENJE ELIZABETI

Tih dana usta Marija i pohiti u Gorje, u grad Judin. Uđe u Zaharijinu kuću i pozdravi

Elizabetu. Čim Elizabeta začu Marijin pozdrav, zaigra joj čedo u utrobi. (Lk 1, 39-41)

Živimo u svijetu koji postaje sve "manji" i gdje bi se stoga moglo činiti da nam je svima lakše jedni drugima biti bližnji. Razvoj na polju prijevoza i komunikacijske tehnologije omogućuje nam približiti se jedni drugima i sve nas više povezuje, dok nas globalizacija čini sve više međuzavisnima. Međutim, u svijetu i dalje postoje podjele, koje su katkad vrlo duboke.

Dok razmatramo o Marijinu pohođenju Elizabeti, molimo za one koji trpe od različitih oblika isključivanja, marginalizacije i siromaštva, osobito od sukoba u kojima su isprepleteni ekonomski, politički, ideološki i, nažalost, religijski uzroci.

Očenaš, 10 Zdravomarija i Slavaocu...

3. ISUSOVO ROĐENJE

I dok su bili ondje, navršilo joj se vrijeme da rodi. I porodi sina svoga, prvorođenca, povi ga i položi u jaslje jer za njih nije bilo mjesta u suratištu. (Lk 2, 6-7)

Kršćansko svjedočanstvo ne daje se zasipanjem vjerskim porukama, nego željom da sebe darujemo drugima kroz "spremnost darovati samoga sebe drugima na način da se strpljivo i s poštivanjem zanimamo za njihova pitanja i sumnje s kojima se susreću na svom putu traženja istine i smisla ljudskog postojanja" (Benedikt XVI.). Sjetimo se učenika iz Emausa.

Dok razmatramo o Isusovu rođenju, molimo da znamo učiti u dijalog s ljudima kako bismo shvatili njihova očekivanja, sumnje, nade i pružili im

evanđelje, utjelovljenog Boga, koji je umro i uskrsnuo da nas oslobodi od grijeha i smrti.

Očenaš, 10 Zdravomarija i Slavaocu...

4. PRIKAZANJE ISUSOVO U HRAMU

I kad roditelji unijеше dijete Isusa da obave što o njemu propisuje Zakon, primi ga Šimun u naručje, blagoslovi Boga i reče: "Sad otpuštaš slugu svoga Gospodaru, po riječi svojoj, u miru! Ta vidjеше oči moje spase-nje tvoje, koje si pripravio pred licem svih naroda..." (Lk 2, 27-31)

Kultura susreta zahtijeva da budemo spremni ne

samo davati, nego i primati od drugih. Mediji nam mogu uvelike u tome pomoći, pogotovo danas, kada su mreže komunikacije dostigle neslućeni napredak. Internet, na poseban način, pruža goleme mogućnosti susreta i solidarnosti među svima. To je zaista dobro, to je Božji dar.

Dok razmatramo o Marijinu prikazanju svoga Prvorodenc u Hramu, molimo da mognemo pomiriti međusobne različitosti oblicima dijaloga koji nam pomažu rasti u razumijevanju i poštivanju.

Očenaš, 10 Zdravomarija i Slavaocu...

5. NAŠAŠĆE ISUSA U HRAMU

Kad ga ugledaše, zapanjiše se, a majka mu njegova reče: "Sinko, zašto si nam to učinio? Gle, otac tvoj i ja žalosni smo te tražili." A on im reče: "Zašto ste me tražili? Niste li znali da mi je biti u onome što je Oca mojega?" (Lk 2, 41-50)

Mediji nam mogu pomoći osjetiti se bliže jedni drugima i stvoriti novi osjećaj jedinstva ljudske obitelji koji potiče na solidarnost i ozbiljno zauzimanje za dostojanstveniji život. Dobra komunikacija pomaže nam da se sve više jedni drugima približimo i bolje se međusobno upoznamo, da budemo više ujedinjeni.

Dok razmatramo kako je Marija treći dan Isusa našla u Hramu, molimo da mognemo zidove koji nas dijele prevladati spremnošću slušati jedni druge i jedini od drugih učiti kako bismo rasli u čovjstvu i uzajamnom razumijevanju.

Očenaš, 10 Zdravomarija i Slavaocu...

KAJO

Dva najdivnija Srca

Dva najdivnija Srca Svemogućí je stvorio iz ljubavi: Srce utjelovljenoga Sina Božjega i Srce njegove bezgrešne Majke, tako usko združena. Iz Marijina Srca potekla je krv Srca Isusova. Marijino Srce poč lo je života Boga - Čovjeka, kao što je Srce Isusovo poč lo Srca Marijina.

Zbog svoga Sina Bog je tako uresio Marijino Srce, da je moralo biti dostojno svetohranište za Onoga koji se morao - iako je Bog - pojaviti na zemlji kao čovjek, da uzeverši ljudsko tijelo može u njemu trpjeti i umrijeti, kako bi otkupio čovječanstvo od grijeha i vječne smrti.

Srce Marijino bilo je bez ljage, uzor čistoće, poniznosti i poslušnosti, žarke ljubavi prema Bogu i stvorenju, spremno i sposobno za svaku žrtvu i najdublju bol, a koja ju je i zadesila, jer joj je sam Bog namijenio najtješnje sudjelovanje u mucí svoga i njezina Sina, htijući da i Ona bude suradnica u otkupljenju ljudskog roda, zagovornica grešnika, jer će zbog bogomajčinstva imati moć ublaživanja Božje srdžbe zbog okorjelih grešnika, ublaživanja Srca Sinova, koji neće svojoj Majci moći uskraćivati milosti, zbog prekomjerne ljubavi, kao što je i ona imala prema njemu. O predivna li dva Srca koja su nas spasila!

Isključujemo slučaj koji je Michelangelo prikazao na stropu Sikstinske kapele, kad je njezin Sin morao postupiti po svojoj krajnjoj pravедnosti.

Duh Sveti u Evandelju svraća pozornost na Bezgrešnu, koja je sve važnije događaje Isusova života pamtila i o njima razmišljala u Srcu svome (Lk 2, 19). I kad se Isus izgubio, a Marija ga s Josipom našla u Hramu i On se vratio u Nazaret i bio im poslušan, Majka je te događaje brižno čuvala u svom Srcu (Lk 2, 52).

Spominje se da je prvi veliki štovatelj Srca Marijina bio sv. Bernardin (†1444.). Javno štovanje počinje u 17. st. po sv. Ivanu Eudesu, koji po Francuskoj revno širi pobožnost Srcu Isusovu i Marijinu. Sv. Katarini Labure Gospa je naredila da se naprave medaljice sa Srcem Isusovim i njezinim.

Gospa u Fatimi prenosi preko Lucije kako Bog hoće da njezino bezgrešno Srce štujemo, vežući uz njega mnoge izvanredne milosti, a najveća je vječno spasenje. Poučava Luciju na koji će način štovati njezino Srce: molitvom, pokorom, postom, sakramentima, žrtvom, strpljivim primanjem kušnji i nevolja. Posebno pobožnošću prvih subota, uz ispovijed i pričest, uz moljenje dijela ružarija i s razmatranjem barem četvrt sata o otajstvu koje molimo, a s nakanom da Srcu Marijinu pružimo zadovoljštinu za uvrede koje mu se nanose. Izrazila je i želju da joj se posvete svi ljudi. To je učinio 31. listopada 1942. papa Pio XII., a proširili biskupi, svećenici i svi štovatelji.

I u splitskom samostyanu sv. Klare revno se godinama provodi Molitveni savez Legije Srca Isusova i Marijina, kad se svake srijede moli Gospina krunica, uz litanije, i Zlatna krunica Srca Isusova, uz njegove litanije, te sv. misa.
[s. Marija OD PRESV. SRCA](#)

Međugorje

Sunce se nad tobom
prosipa
kao nepresušan slap,
kamen ga žedno upija,
zri grožđe,
slatkoću mu u grlu osjećam.

Na brdima
miriše sprženo smilje
i kadulja,
a visoko
u nebo
zvonici se crkve dižu.

Majka naša nebeska
na mir i molitvu
poziva.

Ljiljana VASILJ

Pomozite nam!

Na ovu nedjelju molimo za pastire Crkve, za sve biskupe, uključujući i rimskog biskupa, za sve svećenike, za sve! ... Neka Gospodin pomogne nama pastirima da budemo uvijek vjerni Učitelju i mudri i prosvijetljeni vođe povjerenog nam naroda Božjeg. I vas molim da nam pomognete: pomozite nam da budemo dobri pastiri. Jednom sam pročitao nešto prelijepo o tome kako Božji narod pomaže biskupima i svećenicima da budu dobri pastiri. Riječ je o spisu svetog Cezarija iz Arlesa, oca iz prvih stoljeća Crkve. On je objasnio kako narod Božji može pomagati pastiru i iznio ovaj primjer: kada je sasvim malo tele gladno, ide kravi, majci, sisati mlijeko. Međutim, krava ne daje odmah mlijeko: čini se kao da ga želi zadržati za se. I što tada čini tele? Njuškicom udara u kравlje vime da poteče mlijeko. To je lijepa slika! "Tako i vi – kaže taj svetac – morate činiti s pastirima: uvijek kucati na njihova vrata, na njihovo srce, da vam daju mlijeko nauka, mlijeko milosti i mlijeko vodstva." I vas lijepo molim: dosadujte pastirima, ometajte pastire, sve nas pastire, da vam dajemo mlijeko milosti, učenja i vodstva. Morate nam dodijavati! Sjetite se te lijepe slike malog teleta, kako dodijava mami da mu dadne jesti.

Papa FRANJO

Prozor Gospe Trsatske

Župna crkva sv. Jurja na Trsatu dobila je nedavno novi oslikan prozor s prizorom dolaska slike Majke Milosti na Trsat. U njegovu je središtu Gospa Trsatska, ponad nje vatikanska bazilika sv. Petra, a ispod trsatsko svetište. Blagoslovio ga je 23. veljače upravitelj trsatskog svetišta fra A. Jesenović. (MT)

Trebinjsko novo ruho

Za Uskrs je crkva Uznesenja Marijina u Trebinji zablislala u novom ruhu. Dobila je novi oltar, pod, prozore i vrata, lustere i dva vitraja. Obnovljeno je dvorište, zasađeno bilje i podignut zid. (CnK)

Priznanje upravitelju svetišta

Za dan županije, 22. travnja upravitelju svetišta i župniku u Mariji Bistrici Z. Korenu uručena je Plaketa Krapinsko-zagorske županije kao priznanje za doprinos ugledu i promociji županije u zemlji i u svijetu. (GK)

Sjećanje na Ivana Pavla II.

Na Trsatu su 23. travnja podsjetili na Ivana Pavla II. D. Pejić svojom knjigom *Dom pokraj Visle* i s. D. Mlakić svjedočanstvom o trenucima provedenim u riječkoj bogosloviji, kad ga je na ulazu u lipnju 2003. svakog dana dočekivala i ispraćala. (IKA)

Trsatske obnove

Trstasko svetište uređeno je iznutra. Osvežavani su zidovi i strop, a pronađeni su i ostaci nekadašnjeg oslika. Duž svoda i zidova kapele sv. A. Padovanskoga, otkrivena je freska a secco furlanskog slikara Tommasa Fantonija (†1892.). Riječ je o Gospi s Djetetom, svecima i anđelima, otkrivenima za sondiranja riječkih restauratorica I. Drpić i D. Uvodić Vinković. V. Mikac iz Zagreba restaurira vrijedne inkunabule u biblioteci trsatskog sveti-

NA KAMENITIM VRATIMA

U svetištu Majke Božje na Kamenitim vratima u Zagrebu svakog petka u 10 sati moli se krunica za hrvatski narod i Domovinu, posebno za slobodu uhićenih branitelja, a svakog ponedjeljka u 20 sati za obitelji.

šta, što financira Ministarstvo kulture. Ono je dalo obnoviti i klupe iz 18. st., od orahova drva, u koru crkve. Veoma su raskošne, a jednostavne i elegantne, mirnih linija. Resturirala ih je S. Dokić tijekom dviju godina. (MT)

Jubilej katedralnih vratnica

Misnim slavljem, koje je predvodio nadb. M. Barišić, u splitskoj stolnici Uznesenja Marijina i otvaranjem izložbe *Vratnice splitske katedrale 1214.-2014.* u palači Skočibučić-Lukaris na Peristilu 23. travnja obilježeno je 800 godina postavljanja vratnica splistke katedrale, koje je izradio Andrija Buvina. U drvu hrasta, rogača i oraha izrezbario je u plitkim reljefima 28 prizora iz Isusova života. (IKA)

500 godina svećeništva

Na Gospinu otočiću Visovcu, desetorica svećenika franjevac Stjepan Čovo, Josip i Šimun Čugura, Mario Jurišić, Josip Matić, Petar Pletikosa, Frano Samodol, Milan Ujević, Srećko Vekić i Jozo Zrnčić proslavili su 24. travnja 500 godina svećeništva - 50. obljetnicu svoga misništva. Slavlje je predvodio provincijal fra Joško Kodžoman.

Koncert djevojaka

Djevojački vokalni ansambl *Zlatne note* održao je 27. travnja u crkvi Pohoda bl. Djevice Marije na Dolcu u Zagrebu koncert na kojem su izvedena djela od gregorijanskog korala do narodnih pjesama i ozbiljnih djela. (GK)

Susret članova Svećeničke lige

U povodu 100. obljetnice Schönstattskog pokreta, u prvom hrvatskom schönstattskom svetištu u Maloj Subotici okupili su se 28. travnja članovi Svećeničke lige Schönstattskog pokreta. Misno slavlje predvodio je novoizabrani voditelj Svećeničke lige Hrvatske schönstattske obitelji I. Ravlič, a prigodno predavanje održao je P. Markač. (VM)

Djeca oko Gospe u Voćinu

Djeca požeške biskupije hodočastila su 3. svibnja u voćinsko Gospino svetišće. Po dolasku su pozdravila Gospu, nakon čega je uslijedila marijanska pobožnost, ispit savjesti i sakrament pomirenja te misa koju je predvodio biskup A. Škvorčević. Održano je i završno natjecanje iz vjeronauka o životu i djelu Ivana Pavla II. kao i športska natjecanja. (IKA)

Marijabistrička hodočašća

U bistričko svetišće upriličeno je 3. svibnja VI. kruničarsko hodočašće hrvatske dominikanske provincije, s nakanom molitve za proglašenje svetim bl. A. Stepinca. Nakon krunice, euharistijsko slavlje predvodio je provincijal A. Gavrić, a završilo je blagoslovom s Presvetim. U Mariju Bistricu hodočastili su 5. svibnja športaši zagrebačke nadbiskupije. Nakon puta svjetla, sudjelovali su u misnom slavlju koje je predvodio biskup M. Gorski. Majci Božjoj Bistričkoj hodočastili su 17. svibnja i hrvatski isusovci, kad je misno slavlje predvodio provincijal A. Tustonjić. (GK)

Trsatski Marijini dani

Zavjetnim hodočašćem pomoraca i branitelja Gospi Trsatskoj 4. svibnja započeli su Trsatski Marijini dani. Ophod oko svetišta i podizanje zastave najavili su početak proslave Gospe

Trsatske, nakon čega je uslijedilo misno slavlje koje je predvodio fra Ž. Relota. (GK)

Kateheza o Majci obitelji i Crkve

Kardinal J. Bozanić 6. svibnja katehezu za odrasle posvetio je Mariji, Majci obitelji i Majci Crkve. Iznoseći evanđeoske Marijine slike, pozvao je na učenje iz Marijinih odnosa i svoj govor prozeo marijanskim primjerom dvojice svetih papa i potaknuo na hodočašćenje u Gospina svetišta. (GK)

Kod Gospe Brze pomoći

Na hodočasnički dan, 8. svibnja, kod Gospe Brze pomoći u Slavanskom Brodu glavno euharistijsko slavlje predvodio je biskup A. Škvorčević i na završetku obavio čin predanja Gospi nazočnih. (IKA)

Zlatna harfa

Pod geslom *Moliti s Marijom*, u Mostaru je 30. travnja održana *Zlatna harfa*, natjecanje dječjih zborova iz 13 hercegovačkih župa, a u Sračincu 10. svibnja za Varaždinsku biskupiju, na koju se okupilo 11 dječjih zborova. (IKA)

Marijafest BiH

Prvi festival duhovne glazbe *Marijafest BiH* održan je u Sarajevu 10. svibnja. Misno slavlje predvodio je kardinal V. Puljić, nakon čega je uslijedila glazbena radionica i festivalski program. Svaka skupina izvela je po dvije skladbe. (KT)

Marijanski festival u Pučišćima

U Pučišćima je 17. svibnja održan marijanski klapski festival *Čuj nas, Majko, nado naša*, koji je okupio klape uglavnom s otoka Brača koje njeguju marijansku pjesmu kroz klapski izričaj, a gost je bio KUD *Seljačka sloga* iz Posavskih Brega. (IKA)

Iluzije djecu odvođe od kuće, a
razočaranja ih - vraćaju.
Da ne bismo upali u očaj, moramo
se - suočavati!
"Stari mladići" u prednosti su pred
"mladim starcima", jer, uz ostalo,
imaju - korisno iskustvo.
Kad se odustane od dijaloga, razgo-
vara se kroz - topovske cijevi.
Solidarnost - rijetka stvarnost.
Ako si izgubio novčanik, može ga
naći bilo tko, a ako si izgubio
sebe, moraš se potražiti - sam.
Uštedevine ostvarene na škrtosti
konačno propadnu - rasipnicima.
Nikada nogom na put s kojega nema
- povratka.
Pravednu borbu voditi do kraja a
konačno izgubiti, znači nadvlada-
ti - kukavičluk.
Ima jedna bol koja donosi veliku
radost, a to je ona - porođajna.
Dobrota je ključ koji otvara - neo-
tvorive brave.
Tko dijeli s ljubavlju, postaje još -
bogatiji.
Razboritost je vrlina koja u napeto-
stima smiruje, ali u razjarenoj
masi ostaje - nemoćna.
Na naše divljenje zvijezdama i asovi-
ma, vrijeme će odgovoriti - iro-
ničnim smiješkom.
Rijetka su unaprijeđenja zbog
moralne težine, moćniji je - nabi-
jen novčanik.
Naša izrečena "istina" o drugima,
postaje bumerang koji se vraća
da otkrije - našu istinu.
Svi se ratni požari konačno gase:
koliko su mudri oni koji ih pale?
Kime upravljaju strasti, ubrzo će -
(pro)pasti.
Stanko RADIĆ

- Zašto tvoj mali brat onako miruje na
misnom slavlju?
- Mama mu je zaprijetila da će župnik
morati ponoviti čitavu propovijed ako
bude nemiran!

PUŠENJE

- Zašto pušiš dok moliš? - čudi se stariji
redovnik mlađemu koji s cigaretom u
ustima šeta i moli časoslov.
- E, varaš se! Ja za vrijeme pušenja molim!
- Oprosti, to je nešto sasvim drugo!

OBJED

- Draga, što si danas spremila za ručak?
- Ništa!
- Pa već je sinoć za večeru bilo ništa!
- Da, skuhalo sam za dva dana!

USAHLA CVIJEĆE

Dragi nije imao novaca za svježe cvijeće
pa je na susret s dragom ponio ono koje
je već počelo sahnuti. Kad joj ga je pru-
žio, draga će mu:
- Ali me već tako dugo čekaš?!

"MARIJA", VJERSKI LIST ZA MARIJINE ŠTOVATELJE - BIBLIOGRAFIJA (1963.-2012.) -

Precizno obrađena bibliografija 50 godišta časopisa "Marija" (1963.-2012.), od broja 1 do 549, kronološki poredani članci, stvarno kazalo i po abecednom redu autori s kazalom njihovih priloga na 623 stranice - 200 kn.

Narudžbe: "Marija", Trg G. Bulata 3, 21000 Split, tel/faks (021) 348-184, e-pošta: petar.lubina@stf.t-com.hr

Ivan Jukić - VRGORSKI LJETOPIS - Budući da su povijest uvijek pisali pobjednici, oni ne navode prave razloge događaja, nego veličaju svoje zasluge u sukobu s pobjeđenima. Stoga postoji i tajna povijest, zapisivana po župnim ljetopisima, iz koje pisac na 448 str. donosi najvažnije događaje u župi Vrgorac, u Vrgorskoj krajini i šire tijekom triju proteklih stoljeća, koji se nisu smjeli uvijek otvoreno iznositi, osobito u drugoj polovici 20. stoljeća, kako bi ih sačuvao od zaborava. Izvori su mu arhivi i svjedočanstva, bilješke iz kronika i tiskovina pisanih tijekom II. svjetskog rata i nakon njega. - **Narudžbe:** Fra Ivan Jukić, Franjevački put 1, 21300 Makarska.

Fra Rufin Šilić - KRIST I CRKVA. NJIHOV ODNOS PREMA NAUKU SVETOGA BONAVENTURE

- Teološko remek-djelo, objavljeno u nakladničkom nizu RECIPE, knjiga 13, koje je s njemačkog preveo fra I. Ivanda i za tisak priredio fra Josip Vlašić. To je zapravo doktorska disertacija, objavljena u Breslauu 1938. - **Nakladnik:** Franjevačka knjižnica Mostar, BiH.

Fra Janko Bubalo - APOKALIPTIČNI DANI - Djelo govori o viđenju događaja u Hercegovini i šire krajem i nakon II. svjetskog rata. Pisac otkriva kroz što je sve prolazio tih godina i razloge svoje duge književne šutnje. 6. veljače 1945. vidio je prolazak partizana prema Širokom Brijegu i u Vitini bio uhićen i odveden u tamnicu. Ostavio je svjedočenje koje je pomoglo u rasvjetljavanju događaja vezanih za smrt nekoliko fratara. - **Narudžbe:** Kard. A. Štepinca 14, 88220 Široki Brijeg; tel.: (039) 700-325; faks: (039) 700-326; mostar@pobijeni.info; www.pobijeni.info

PUT U ŽIVOT - Molitvenik i obrednik - Prikladan za vjernike svih uzrasta, 480 str. - 50 kn.

MALI PUT U ŽIVOT - Obrasci vjere, molitve... - prikladno za mlađe i starije - 6 kn.

P. Lubina - MARIJANSKA HRVATSKA - Gospina svetišta među Hrvatima - Monografija s fotografijama u boji. 608 str. - 450 kn.

P. Lubina - VODIČ MARIJANSKOM HRVATSKOM - Po hrvatskim marijanskim svetištima - 140 kn.

P. Lubina - MARIJA, MAJKA ISUSOVA I NAŠA - Što Crkva vjeruje i uči o Gospi - 40 kn.

M. Babić - U MARIJINOJ ŠKOLI - S Marijom kroz liturgiju - Misli za domilije - 40 kn.

R. Šutrin - VJERNI DJEVICI SLAVNOJ - Velikani duha i uma - 30 kn.

M. Crvenka - SVETOPISAMSKE ŽENE - Jedna po jedna žena opisana - 50 kn.

J. Šetka - HRVATSKA KRŠĆANSKA TERMINOLOGIJA - Kršćanski termini - 150 kn.

P. Lubina - MOJA KRUNICA - Kako moliti krunicu - Kratka povijest i uzorci - 25 kn.

P. Lubina - KRUNICA NAŠIH DANA - Suvremena razmatranja uz molitvu krunice - 40 kn.

P. Lubina - KRUNICA - ŽIVOTNA SUPUTNICA - Uzorci molitve Gospine krunice - 40 kn.

P. Lubina - BOGORODICI DJEVICI - Izabrane marijanske molitve I. tisućljeća - 40 kn.

P. Lubina - MAJCI MILOSRĐA - Izabrane mar. molitve između dvaju raskola - 40 kn.

P. Lubina - POMOĆNICI KRŠĆANA - Izabrane marijanske molitve novijeg doba - 40 kn.

P. Lubina - UZORU NAŠE NADE - Izabrane marijanske molitve našeg doba - 40 kn.

P. Lubina - BLAŽENOM ĆE ME ZVATI - Najpoznatije marijanske molitve - 30 kn.

P. Lubina - STOPAMA NAZARETSKE DJEVICE - Opis svetih mjesta s fotografijama - 50 kn.

M. Kirigin - S MARIJOM KROZ GODINU - Uz marijanske blagdane i krunicu - 30 kn.

A. Bello - MARIJA, ŽENA NAŠIH DANA - 31. razmatranje o Gospi - 30 kn.

V. Glibočić - JEKA JEDNOGA VREMENA - Izbor uvodnih članaka iz "Marije" - 40 kn.

Fra Petar Knežević - GOSPIN PLAČ - 10 kn.

R. Tomelić - MOJA DJECA I JA - Crtrice iz života jedne majke i supruge - 40 kn.

J. J. Šimunović - KAKO ŽIVJETI KRŠĆANSKI? - Razmišljanja o kršćanskom životu - 40 kn.

R. Sprung - ZATVOR BEZ ZIDOVA - Što se sve krije iza Jehovinih svjedoka - 20 kn.

Narudžbe: "Marija", Trg G. Bulata 3, 21000 Split, tel. (021) 348-184.

Marica Oreški, Kilchberg: Majci Božjoj zahvaljujem što me čuvala i očuvala u dalekoj tuđini te se i nadalje stavljam pod njezinu zaštitu, uz dar; - **Burda Musulin Juričina, Staševica:** Hvala ti, Gospe, na svim milostima! Tebi preporučujem zdravlje svoje i svoje obitelji, uz dar; - **Kazimir Barukčić, Frankfurt:** Gospe od Zdravlja, što bismo mi da tebe nije, jer u najtežim trenucima tvoje srce nas u tuđini kao žarko sunce grije?! Hrvatski puk uvijek se tebi moli, ne samo kad trpi teške boli. Tvrdo vjerujem da će me tvoja dobrota primiti u krilo, isprosi nam milost da se svaki Hrvat u domovinu vrati, uz dar; - **Ilija Grgić, Železniki:** Zahvaljujem nebeskoj Majci na svim isprošenim milostima meni i mojoj obitelji te unaprijed stavljam sebe i svoju obitelj pod njezinu zaštitu, uz mali dar; - **Marko Rastija, Zagreb:** Nebeskoj Majci zahvaljujem na brojnim milostima kojima je obdarila mene i moju obitelj te se i unaprijed preporučujem njezinoj ljubavi i zaštiti, uz dar; - **Zlata Gnječ, Staševica:** Zahvaljujem Bogu i bl. Djevici Mariji što mi daju snagu i zdravlje da sve mogu obavljati te im preporučujem svoju obitelj, uz dar; - **Radojka Jureško, Sveti Petar:** Gospi zahvaljujem što me pratila u životnim nevoljama i tjeskobama te i nadalje pod njezino okrilje stavljam sebe i sve svoje, uz dar; - **Ana Usorac, Staševica:** Hvala ti, Gospe moja, na svemu! Preporučujem ti zdravlje duše i tijela svoje i svoje obitelji, uz dar; - **Kristina Novak, Našice:** Majci Božjoj zahvaljujem na brojnim milostima i njezinoj majčinskoj ljubavi preporučujem sebe i sve svoje, uz dar; - **Marija Marin, Zadar:** Hvala ti, Gospe, na svemu! I unaprijed čuvaj mene i sve moje najmilije, uz dar; - **Ljiljana Vidošević, Šibenik:** Majko Marijo, tebi hvala na svemu! Bđij i dalje nada mnom i mojima, uz dar; - **Ivona Raos, Makarska:** Nebeska Majko, na svemu ti hvala! Bđij i dalje nada mnom i mojoj obitelji, da se od Isusa nitko ne izgubi, uz dar; - **Ljilja Musulin, Staševica:** Zahvaljujem Gospi od Zdravlja na svim milostima i preporučujem zdravlje svoje obitelji, uz dar; - **Mirjana Zec, Zagreb:** Majko Božja, hvala ti na svim milostima! Svrni svoje blage oči na mene i sve moje najmilije, čuvaj nas i brani, uz dar; - **Vera Rendulić, St. Johns Park:** Hvala ti, Majko Božja, na svim milostima! Čuvaj i brani i unaprijed mene i sve moje mile i drage, uz dar; - **Nada Šunjić Živojina, Staševica:** Gospe moja, na svemu ti hvala! Tebi preporučujem zdravlje duše i tijela svoje i svoje obitelji, uz dar; - **Kata Kovačević, Tordinci:** Nebeskoj Majci zahvaljujem na brojnim milostima i njoj pod okrilje stavljam sebe i sve svoje mile i drage, uz dar; - **Obitelj Lucić, Jarki:** Gospi zahvaljujemo na svim isprošenim milostima i njoj i dalje preporučujemo sebe i svoje potrebe, uz dar; - **Ankica Gambiroža, Zagreb:** Zahvaljujem ti na svim milostima, Majko, i molim te da svojim plaštem štitiš moje cure i mene, uz dar; - **Svetinka Pancirov, Primošten:** Gospi od Loreta zahvaljujem na svim milostima i pod njezino okrilje stavljam i dalje svoju obitelj, osobito djecu, da nas čuva i brani, uz dar.

MAJKO, I UNAPRIJED IH PRATI!

238 - "MARIJA" 6/2014.

29. svibnja navršilo se sedam godina otkako se Gospodaru Životu svjedoje pozvati k sebi našega

fra MIJU ČALETU

Dragi naš Mijo, dok te se rado sjećamo o godišnjici tvoga odlaska između nas, preporučujemo te s pouzdanjem i ljubavlju Gospodinu i nebeskoj Majci, neka te ona dovede u nebeske dvore!
Braća i sestre s obiteljima
(Dar za "Mariju")

3. lipnja navršavaju se dvije godine od smrti naše drage majke

IVE DIVE BEŽOVAN

Zahvaljujemo Gospodinu što smo te imali, a tebi što si nas velikodušno na svijet iz ljubavi dala i u Isusovu duhu odgajala. Gospodin neka te obdari životom vječnim!
Tvoji sinovi Ivan i Mate te kćeri s. Krunoslava i Rosa sa svojima
(Dar za "Mariju")

6. lipnja navršavaju se dvije godine otkako je ovaj svijet zauvijek zamijenio drugim naš dragi

FRANJO HALADIN

Bogu zahvaljujemo što smo te imali i da smo s tobom dijelili zajedničke trenutke života. Neka ti bude milosrdan!
Tvoji: Ivanka, Ivan i Maja, Danica, Ivek i Ljiljana...
(Dar za "Mariju")

9. lipnja navršavaju se 4 godine otkako je Gospodin zauvijek pozvao k sebi našega redovničkog brata

fra KRSTU VLAŠIĆA

Nekoliko godina vodio je administraciju "Marije" i time pomagao u širenju Gospine slave i promicanja pobožnosti prema njoj preko našeg lista. Dok mu zahvaljujemo na svakoj pomoći, preporučujemo ga Marijinu zagovoru i milosrđu Višnjeg Suca!
Uredništvo "Marije"

19. lipnja navršava se 12 godina otkako je ovozemaljski život zamijenio drugim

MILJENKO BULJUBAŠIĆ

Dragi naš Milii! Iako si već davno otišao između nas, tvoj dragi lik stalno je među nama. U vjeri da se život mijenja, a ne oduzima u nadi u ponovni susret -
tvoji supruga, djeca, brat i sestre s obiteljima
(Dar za "Mariju")

†MARA LJUBIČIĆ

(†1988. - Runovići, 19. lipnja - 2014.)

Godine prolaze, a ti i dalje živiš u našim srcima, jer jedna je majka... Obilježnica tvoga odlaska između nas uvijek nas potakne da te se posebno spomenemo. Gospodin ti bio milostiv i udijelio ti svoj sveti mir!
Tvoji sinovi i kćeri s obiteljima:
Branko, Anđelko, Pere, Mara, Manda i Mila te obitelj pok. Ike
(Dar za "Mariju")

U spomen svojih dragih pokojnika šaljem za svetu misu za duše u čistilištu i dar za "Mariju"

Š. Matković, Osijek

Darovali su i tako omogućili i siromašnjima primati "Mariju": **Pere Penović; Marko Raguzin**, Ilovik; **Amalija Novosel**, Gornji Desnac; **Fila Bajat**, Vela Luka; **Petar Štrpić**, Biograd na moru; **Vinka Elek**, Otok kraj Sinja; **Sanja i Jadranka Volarević**, Metković; **Župni ured**, Rakitno; **Slavko Divić**, Baška Voda; **Lucija Vranješ**, Dubrovnik; **Mila Grgić**, Makarska; **Ilija Stojanović**, Australija; **Štefica Matković**, Osijek; **Župni ured**, Orehovica; **Ana Buzasj**, Lund; **Božo Milanović**, Koprivnica; **Marko Kelava**; **Župni ured**, Prišlin; **Mirjana Brlić**, Zagreb; **Marija Kujundžić**, Ivanbegovina; **Nada Budinšćak**, Jastrebarsko.

MARIJA SVIMA OBILNO PLATILA!

RADIOPOSTAJA "MIR" MEDUGORJE

Jajce 87,8 MHz
 Mostar 100 MHz
 Banja Luka 107,8 MHz
 Hercegovina 101,5 MHz
 Latvanska dolina 100 MHz
 Split, Južna Hrvatska 101,5 MHz
 Sarajevo i Srednja Bosna 96,1 MHz
 Bugojno, Uskoplje i okolica 101,8 MHz
 Sjeverozapadna Bosna, Jajce 108,7 MHz
 Zepče, Tuzla, Usora, Posavina 100,1 MHz
 Dolina Neretve i Južna Hercegovina 98,3 MHz
 Rama, Konjic, Sjeverna Hercegovina 104,7 MHz
 Zagreb, Lika, Bihać, Srednja Hrvatska 107,8 MHz

Sateliti:
 Europa, Bliski istok i Afrika – HOT BIRD 6
 Sjeverna i Južna Amerika – AMERICOM 4
 Australija i Novi Zeland – OPTUS D2

RADIOPOSTAJA "MIR" MEDUGORJE
 Gospin trg 1
 82268 Medugorje,
 Bosna i Hercegovina

Tel.: ++387 38-653-328 uredništvo
 ++387 38-653-329 glavni tehničar
 ++387 38-653-310 marketing
 Faks: ++387 38-651-300

e-mail: radio-mir@medugorje.hr
 www.medugorje.hr

Dara Krešić, Staševića: Nebeskoj Majci preporučujem zdravlje svoje i svojih najmilijih, uz dar; - **Ružica Pogarčić, Frankfurt:** Majci Božjoj preporučujem sebe i sve svoje, da nas čuva i brani, uz dar; - **Brigita Mravičić, Tučepi:** Gospe moja, u ruke tvoje predaj sebe i svoju obitelj, osobito djecu, da nad nama bdiješ, uz dar; - **Nikola Sarić, Lindar:** Nebeskoj Majci pod okrilje izručujem sebe i svoju obitelj, da nad nama bdije da se ne izgubimo od Isusa, uz dar; - **Dunja Jerković, Staševića:** Gospi pod okrilje stavljam zdravlje svoje i svoje obitelji, uz dar; - **Ruža Pavlić, Lovas:** Majci Božjoj pod okrilje stavljam sebe i svoju obitelj, da nas čuva i brani od svakoga zla duše i tijela, uz dar; - **Ruža Kopčić, Dugo Selo:** Preporučujem Majci Božjoj zdravlje svoje i svoje obitelji, da nas prati i čuva od svakoga zla, uz dar; - **Vera i Franjo Kešinović, Esslingen:** Preporučujemo Majci Mariji svoju obitelj, osobito svojih sedmero unučića, da nas sve čuva i brani od svakoga zla, uz dar; - **Nevenka Kikić, Kirchheim:** Majko Marijo, pod tvoje okrilje stavljam sebe i sve svoje najmilije, osobito mlade, uz dar; - **Karla Marević, Staševića:** Nebeskoj Majci izručujem sebe i sve svoje, osobito zdravlje, uz dar; - **Ivana Bilokapić Römer, Kirchheim:** Gospe moja, tebi izručujem sebe i sve svoje, da nas čuvaš i braniš, uz dar; - **Ankica Lovrić, Kirchheim:** Majko Božja, tebi preporučujem sebe i sve svoje, da nas čuvaš od svakoga zla, uz dar; - **Angelina Stazić, Kirchheim:** Gospi predajem sebe i sve svome srcu bliske, da nad nama bdije i čuva nas, uz dar; - **Marija Varezic, Ston:** Tebi, nebeska Majko, sv. Leopolde i Ante, preporučujem naše roditelje, za zdravlje duše i tijela, uz dar; - **Nadija Hadžimahović, Milini-Petrača:** Gospi preporučujem sebe i svoju obitelj, da nad nama bdije i čuva nas od svakoga zla, uz dar; - **Zora Marević, Staševića:** Majko Marijo, tebi povjeravam zdravlje svoje i svoje obitelji, uz dar; - **Jasmina Raić, Dubrovnik:** Dobra Majko, tebi pod okrilje stavljam sebe i svoju obitelj, da nad nama bdiješ, uz dar; - **Pavica Vidaković, Dugi Rat:** Gospe moja, tebi povjeravam sebe i sve svoje mile i drage, ti nas i dalje čuvaj, uz dar; - **Zora Tomić, Podstrana:** Nebeskoj Majci pod okrilje stavljam sebe i svoju obitelj, osobito djecu s njihovim obiteljima, uz dar.

MAJKO, POSLUŠAJ NAŠE VAPAJE!

MARIJA - vjerski list za Marijine štovatelje

Osnivač i izdavač: Provincijalat Franjevačke provincije presv. Otkupitelja, Split;
 Urednik: fra Petar Lubina - Adresa Izdavača, Uredništva i Uprave: Trg Gaje Bulata 3, 21000 Split;
 tel/faks (021) 348-184 ili tel.: 340-190; e-mail: petar.lubina@st.t-com.hr.

List izlazi svakog mjeseca, osim u kolovozu i rujnu. - Cijena: pojedinačni broj 7 kn; godišnja pretplata 70 kn;
 za inozemstvo 20 eura ili 25 USD ili odgovarajući iznos u drugoj valuti - običnom poštom. Zračnom poštom:

Amerika i Kanada 35 USD i Australija 45 AUD. Na više od 10 primjeraka, 10 % popusta. -

Naš račun: ("Marija" - Split) 2330003-3200726444 poziv na broj 40139576001 Splitska banka, SG Group;
 devizni račun: SG Splitska banka, 40139576026 EUR; IBAN HR 76 2330 0033 2007 2644 4; SWIFT: SOGE HR 22; -

Tisak: "Slobodna Dalmacija print" d.o.o. - Split.

Duška Ojdanić (†4. IV. 2014. u 57. g. - Pitve); - **O. Berislav Kasalo**, OFM (†8. IV. 2014. u 83. g. - Gorica, Livno); - **Anto Bošnjaković** (†11. IV. 2014. - Zagreb-Tuzla); - **Mijo Karaula**, otac fra Marijanov (†12. IV. 2014. - Ljubunčić); - **Mara Rašteggorac**, majka fra Stipina (†17. IV. 2014. - Karići); - **Branko Ljubičić** (†19. IV. 2014. u 61. g. - Aržano); - **Vlč. Juro Čolić** (†19. IV. 2014. u 75. g. - Sarajevo); - **Lucija Tandara** (†23. IV. 2014. - Sućuraj); - **Stjepan Spajić** (†23. IV. 2014. u 57. g. - Blaževići); - **Mina - Jerka Sekul** (†23. IV. 2014. - Milna, Brač); - **Neda Ivanišević r. Piplica** (†26. IV. 2014. - Imotski); - **Č. s. Rafaela Tadić-Šutra**, SM (†26. IV. 2014. u 89. g. - Sinj-Split); - **Ivan Vujević Pićetušić** (†27. IV. 2014. - Kamenmost, Podbablje); - **Ante Anterić Čičo** (†27. IV. 2014. - Bristivica); - **Anda Đuka Grgat**, majka fra Stipičina (†30. IV. 2014. u 94. g. - Otok); - **Željko Bračun**, otac svećenika Ivica (†30. IV. 2014. - Desinić); - **Ruža Knežević** (†5. V. 2014. u 84. g. - Zagreb-Sesvete); - **Dinka Buljan**, majka fra Vukova (†6. V. 2014. - Podbablje Gornje); - **Mijo Brečić Miće**, brat č. s. Karle (†8. V. 2014. - Glavina-Imotski); - **Č. s. Kazimira Lovrić**, SMI (†8. V. 2014. u 73. g. - Split); - **Dubravko Dubravac** (†8. V. 2014. - Imotski); - **Miroslav Bugarin p. Vlade** (†9. V. 2014. - Grab); - **Ante Mrkonjić** (†10. V. 2014. - Rožat); - **Darka Botteri** (†11. V. 2014. - Split); - **Katica Pejković** (†11. V. 2014. - Žeževica-Orje); - **Vlč. Valent Vuk** (†12. V. 2014. u 86. g. - Zagreb-Visoko); - **Ana Grgat Zora**, nevjesta č. s. Bernardine i Mihajele (†13. V. 2014. - Otok); - **Ante Kondža** (†13. V. 2014. u 80. g. - Otok); - **Krsto Visković** (†13. V. 2014. - Gdinj); - **Preč. Petar Bogut** (†17. V. 2014. u 74. g. - Rakovica-Slunj); - **Jozo Škopljanac - Mačina**, brat č. s. Marine (†18. V. 2014. u 67. g. - Otok); - **Marija Jukić ud. Ante** (†19. V. 2014. - Otok); - **Nikola Bodrožić - Selak**, otac don Ivanov i don Stipanov (†19. V. 2014. u 75. g. - Split-Svib); - **Nediljka Čović** (†19. V. 2014. - Tučepi); - **Matija Kovačević r. Čubelić**, majka don Ivanova i sestra č. s. Domitile, Andrijane i Roke (†19. V. 2014. - Kreševo - Katuni).

OBDARI IH, GOSPODINE, ŽIVOTOM VJEČNIM!

SADRŽAJ

Budimo svoji (Urednik)	201
Zvijezda nove evangelizacije (Papa Franjo)	204
Osjenjena silom Duha Svetoga (I. Bodrožić)	206
Problem s odsutnim Bogom (S. Jerčić)	208
Gospina rosa - čuvarkuća (M. Crvenka)	210
Marija uzor (R. V.)	211
Marija u Lukinu Evanđelju (M. Parlov)	212
Bogorodica u misli Ivana Duns Škota (dar-ko)	214
Marijina molitva (M. Babić)	216
Srca u srcu obitelji (D. De Micheli Vitturi)	218
Zar sam ja čuvar brata svoga? (S. Dragun)	220
S mladima se puno može (K. Jolić)	222
Klupa pod prozorom (R. T.)	224
Gospa od Puta - Njezino Veličanstvo (A. B. Periša)	226
Gospo se ne mogu oduži (D. Bartulović)	228
Dva najdivnija Srca (S. Marija)	232

OVAJ BROJ "MARIJE" POTPISAN JE ZA TISAK 20. SVIBNJA 2014.

MIRLOVIĆ ZAGORA

Uznesenje bl. Djevice Marije

U šibenskom zaleđu, usred prostrana kamenjara i plodnih zaravni, prostrla se župa Mirlović Zagora. U njoj je župna crkva posvećena *Uznesenju bl. Djevice Marije*. Okolo nje je groblje, ograđeno domaćim kamenom, a kraj ograde i nekoliko iskopanih stećaka.

U prigodi ustanovljenja šibenske biskupije g. 1298. spominje se na tom području župa Pokrovnik sa selima Pokrovnik, Banjica, Zahanina, Zamelica i Radićani. Nasručui na Šibenik, taj kraj u 16. st. napadaju Turci, pa se župa g. 1564. gasi. Nakon povlačenja Turaka, franjevci dovode pučanstvo iz Hercegovine, nakon čega nastaje župa sa sjedištem u Mirloviću. Mirlovačka župna crkva jednobrodna je kamena građevina (23,25 x 12,65 m) višekutne apsida i trokutasta zabata, sa sakristijom iza oltarnog prostora i dvjema pobočnim kapelama, kojoj se nedaleko od pročelja izdiže kameni toranj piramidasta kamena krova. Sagrađena je na temeljima stare crkve Rođenja Marijina u 17. st., koja je iz temelja obnovljena g. 1688. na uspomenu na staru. Kao obnovljenu nakon izгона Turaka s tog područja spominje je g. 1712. šibenski biskup Ivan Dominik Calligari.

U više je navrata preuređivana. Tako je temeljitije obnovljena i nadograđena za župnikovanja fra

Andrije Copića g. 1768. i nakon toga posvećena Uznesenju Marijinu. Obnovljena je i g. 1846., a do višekutne apsida bačvasta svoda g. 1911. proširena je pobočnim kapelama, pa je dobila tlocrt i oblik latinskoga križa. Kraj pročelja, sa strane, g. 1841. od domaćega kamena podignut je 23 m visok zvonik onižega piramidasta krova s trima zvonima. S crkvom je povezan kamenom balustradom. Odmah ponad ulaza u crkvu smješteno je pjevalište.

Crkva je u više navrata i kasnije obnavljana i popravljana. Tako je temeljitiji obnoviteljski pothvat na njoj poduzet za župnikovanja fra Augustina Krole od g. 1980. do 1983., a onda i za župnikovanja fra Petra Pletikose g. 1999/2000., kad je promijenjen kompletan krov i postavljena izolacija, učvršćene su pokrajnje kapele s lađom i povezane betonskim cerklažem, otkopani su temelji i naliven okolo nogostup, napravljeno je betonsko pjevalište mjesto drvenoga, promijenjena su vrata i prozori kao i elektroinstalacije...

Crkva ima tri oltara. Veliki je, u apsidu, od mramora, povlašten, a izradio ga je g. 1916. kipar Zeffirin Grassi. Na njemu se posebno časti puku draga slika Gospe s Djetetom u naručju (82 x 65 cm). Ponad svetohraništa je u srebrnu okviru. Srebrna kruna za Gospin lik i okvir, koje je izradio Joso Botta iz Splita, postavljeni su 1918. Posebno je svećano u Mirloviću za blagdan Velike Gospe.

NASLOVNA SLIKA: Viđenje sv. Antuna Padovanskoga (Antony van Dyck)

SLIKA NA OMOTU: Župna crkva Uznesenja Marijina u Mirlović Zagori

